

Lægemiddelstyrelsen
Axel Heides Gade 1
2300 København S

Vejledning til apotekernes regnskaber for 2018

Indholdsfortegnelse

Love, bekendtgørelser og vejledninger, der vedrører apoteksregnskaber	2
Bogføringsskik og dokumentation	6
Ledelseserklæringer	8
Revisorerklæringer.....	9
I. Driftsregnskab og specifikationer hertil.....	11
1. Bruttoomsætning (felt 104 og felt 601-709)	11
A. Omsætningens sammensætning	11
B. Salg efter receipt	13
C. Omsætning via filial, apoteksudsalg, håndkøbsudsalg og medicinudleveringssted	14
2. Driftsudgifter.....	15
A. Rabatudgifter (felt 105 og felt 801-808).....	15
B. Vareforbrug (felt 107, felt 809-814 og felt 880).....	15
C. Lønudgifter (felt 109 og felt 815-839)	16
D. Husleje (felt 111 og felt 840-879)	16
E. Energi (felt 112).....	17
F. Vedligeholdelse (felt 113).....	17
G. Forsikringer (felt 114).....	17
H. Tab på udestående fordringer (felt 115)	18
I. Andre driftsudgifter/indtægter (felt 116, felt 115a, felt 901-919a og felt 940-943a)	18
J. Forrentning (felt 118 og felt 920-934)	20
K. Afskrivning (felt 119 og felt 935-939)	21
L. Henstandsordning for kronisk syge (felt 1001-1004).....	21
M. Dosisdispensering (felt 1010-1053)	21
N. Vejledning i astmainhalation (felt 1054-1057 samt felt 1070-1073)	21
II. Statusoplysninger	24
1. Inventar (felt 401-408).....	24
2. Edb-udstyr (felt 409-416)	25
3. Indretning (felt 418-422)	26
4. Varelager (felt 423-435)	27
5. Udestående fordringer (felt 501-511).....	28
6. Varevogne (felt 513-519)	28
7. Kapital vedrørende lejede lokaler (felt 520-540)	28
8. Leverandørkreditter (felt 541)	29
9. Skyldige feriepenge (felt 544-546)	29
10. Skyldig overtid (felt 547-548)	29
III. Beregning og betaling af afgift og tilskud.....	30
1. Sektorafgifter (felt 201-232)	30
2. Ordinær afgift og ordinært tilskud (felt 306-312)	34
3. Samlet regulering af afgift/tilskud (felt 301-305, 314-323, 317a-329, 340-354 og 334-336)	35
Ikrafttrædelse	36
Bilag 1	37
Bilag 2	38
Bilag 3	42

Love, bekendtgørelser og vejledninger, der vedrører apoteksregnskaber

Administrationsgebyr

Bekendtgørelse nr. 1573 af 16. december 2013 om administrationsafgift m.v. for apoteker, sygehusapoteker og private sygehusapoteker.

Afgift-tilskud

Bekendtgørelse nr. 276 af 12. april 2018 om beregning og betaling af afgift og tilskud i henhold til lov om apoteksvirksomhed.

Aflæggelse af regnskab

Bekendtgørelse nr. 1692 af 18. december 2018 om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab samt vejledning med skabelon for udarbejdelsen af revisorerklæring vedrørende apotekeres og apotekerkæders omkostningsbegrundede rabatter og markedsføringsaktiviteter.

Afskrivninger

Lovbekendtgørelse nr. 1147 af 29. august 2016 om skattemæssige afskrivninger (afskrivningsloven).

Apotekerloven

Lovbekendtgørelse nr. 801 af 12. juni 2018 af lov om apoteksvirksomhed, med senere ændringer.

Apotekervæsenets pensionsordning

Bekendtgørelse nr. 192 af 23. marts 1995 om Apotekervæsenets Pensionsordning.

Befordringsfradrag

Bekendtgørelse nr. 1307 af 28. november 2017 om Skatterådets satser for 2018 vedrørende fradrag for befordring mellem hjem og arbejdsplads og udbetaling af skattefri godtgørelse for erhvervsmæssig befordring.

Bogføringsloven

Lovbekendtgørelse nr. 648 af 15. juni 2006 af bogføringslov. Ændret bl.a. ved lov nr. 1231 af 18. december 2012, lov nr. 55 af 27. januar 2015 og lovbekendtgørelse 1167 af 9. september 2016. Bogføringsvejledning af 1. juli 1999.

Bruttoavance

Lov nr. 1084 af 23. december 1992 om apotekernes bruttoavance i 1993.

Forbrugerpriser

- Bekendtgørelse nr. 283 af 12. april 2018 om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler
- Bekendtgørelse nr. 1631 af 20. december 2017 om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler
- Bekendtgørelse nr. 750 af 13. juni 2017 om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler
- Bekendtgørelse nr. 1650 af 18. december 2016 om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler
- Bekendtgørelse nr. 361 af 18. april 2016 om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler

Handel med visse varer

Bekendtgørelse nr. 845 af 7. november 1995 om apotekers handel med visse varer.

Indsendelse af regnskabsoplysninger

Bekendtgørelse nr. 1222 af 22. november 2017 om apotekernes indsendelse af regnskabsoplysninger.

Reklame og rabatter

Bekendtgørelse nr. 1153 af 22. oktober 2014 om reklame mv. for lægemidler.
Vejledning nr. 10356 af 29. december 2014 om reklame mv. for lægemidler.

Varelageropgørelse

Bekendtgørelse nr. 879 af 17. december 1991 om apotekernes varelageropgørelse.

Årsregnskabsloven

Lovbekendtgørelse nr. 1580 af 10. december 2015 med senere ændringer.

Medicinsamtaler

Bekendtgørelse nr. 924 af 21. juli 2015 om medicinsamtale på apotek

Compliancesamtaler

Bekendtgørelse nr. 277 af 12. april 2018 om compliancesamtale på apotek

Forsøgsordning med medicinsk cannabis

Lov nr. 1668 af 26. december 2017 om Forsøgsordning med medicinsk cannabis

Databeskyttelsesforordningen

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger mv.

Generelle krav

I henhold til § 5, stk. 1, i bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af apoteksregnskab fastsætter Lægemiddelstyrelsen følgende retningslinjer for udarbejdelse af apoteksregnskaber:

Apoteksregnskabet omfatter årets driftsregnskab til Lægemiddelstyrelsen, specifikation til driftsregnskabet, statusoplysninger samt afgiftsberegning.

Apoteksregnskabet skal:

- kun omhandle de aktiviteter, der vedrører apoteksvirksomheden
- give et retvisende billede af apotekets økonomiske forhold i regnskabsåret
- underskrives af apotekeren i elektronisk form (i henhold til bekendtgørelse nr. 1222 af 22 november 2017 om apotekernes indsendelse af regnskabsoplysninger).

Apoteksregnskabet skal indsendes til Lægemiddelstyrelsen elektronisk inden den 1. april 2019 i Lægemiddelstyrelsens udarbejdede Excel-skema (A18). Regnskaber, der ikke er indberettet i Lægemiddelstyrelsens skema vil blive returneret til apoteket.

Hvis apoteket skifter indehaver eller nedlægges i årets løb, skal regnskabet for den afgående apotekers driftsperiode indsendes senest 4 måneder efter apotekerens fratrædelse, dog gerne tidligere.

Bruttoregistrering m.v.

I apoteksregnskabet skal hver transaktion, begivenhed og værdiændring indregnes og måles hver for sig, ligesom de enkelte forhold ikke må modregnes med hinanden, jf. bekendtgørelse af årsregnskabsloven § 13, stk. 1 nr. 8.

Udelukkende transaktioner, begivenheder og værdiændringer, der vedrører regnskabsåret 2018, kan indgå i apoteksregnskabet for 2018.

Apoteker med supplerende enheder

Apotekere, der har bevilling til mere end ét apotek (supplerende enhed), skal foretage beregning af ordinær afgift og tilskud, samt sektorafgiftsberegning m.v. samlet for det apotek, hvortil der oprindeligt er givet bevilling. Med undtagelse af beregning af ordinær afgift og tilskud samt sektorafgifter skal der udarbejdes et sædvanligt apoteksregnskab for den supplerende enhed.

Beregningsgrundlaget (f205) i regnskabet for den supplerende enhed skal korrigeres, således at sektorafgifterne for den supplerende enhed bliver på 0 kr.

Beregningsgrundlaget for sektorafgifter før korrektion for den supplerende enhed overføres herefter til regnskabet for det apotek, der har bevillingen.

Regnskabet for den supplerende enhed skal desuden korrigeres for afgiftspligtig omsætning i faneblad K3, så det samlede afgiftspligtige beløb bliver på 0 kr.

Den afgiftspligtige omsætning for den supplerende enhed overføres herefter til regnskabet for det apotek, der har bevillingen.

Godtgørelsen for den supplerende enhed tilfalder det apotek, der har bevillingen, mens godtgørelse for apoteksfilialer og apoteksudsalg, der hører direkte under den supplerende enhed, tilfalder den supplerende enhed.

Godtgørelser for medicinsamtaler, compliancesamtaler, Schengen-attester, astmainhalationsydelser, henstandsgodtgørelse, tab på henstandsordningen og dosisekspeditionsgebyrer opføres i regnskabet for den supplerende enhed, hvis ydelsen vedrører den supplerende enhed.

Apoteker med tillægsbevilling

Apotekere, der har ikke-tilskudsberettiget bevilling til mere end ét apotek (tillægsbevilling), skal foretage beregning af ordinær afgift og tilskud, samt sektorafgiftsberegning m.v. samlet for det apotek, hvortil der oprindeligt er givet bevilling (moderapoteket). Med undtagelse af beregning af ordinær afgift og tilskud samt sektorafgifter skal der udarbejdes et sædvanligt apoteksregnskab for apoteket hvortil, der er erhvervet en tillægsbevilling.

Beregningsgrundlaget (f205) i regnskabet for tillægsbevillingen skal korrigeres, således at sektorafgifterne for tillægsbevillingen bliver på 0 kr.

Beregningsgrundlaget for sektorafgifter før korrektion for tillægsbevillingen overføres herefter til regnskabet for det apotek, der har den oprindelige bevilling (moderapoteket).

Regnskabet for tillægsbevillingen skal desuden korrigeres både for afgiftspligtig omsætning og beløbsgrænse i faneblad K3, så det samlede afgiftspligtige beløb bliver på 0 kr.

Den afgiftspligtige omsætning for tillægsbevillingen overføres herefter til regnskabet for det apotek, der har den oprindelige bevilling (moderapoteket).

Godtgørelsen for apoteksfilialer og apoteksudsalg, der hører direkte under tillægsbevillingen, tilfalder tillægsbevillingen. Godtgørelser for medicinsamtaler, compliancesamtaler, Schengen-attester, astmainhalationsydelser og dosisekspeditionsgebyrer opføres i regnskabet for tillægsbevillingen, hvis ydelsen vedrører denne.

Apoteker med apoteksfilialer

For apoteker med apoteksfilialer, skal der laves regnskab, specifikationer til regnskab og statusoplysninger for den samlede enhed samt for henholdsvis moderenhed og apoteksfilial(er). Der skal kun beregnes ordinær afgift og tilskud samt sektorafgiftsberegninger for den samlede enhed.

Apoteksfilialers regnskaber og tilhørende specifikationer skal indeholde oplysninger om apoteksfilialernes faktiske indtægter. Apoteksfilialernes udgifter opgøres - så vidt det er muligt - på basis af de faktiske udgifter. Hvis det ikke er muligt nøjagtigt at adskille udgifterne mellem moderenhed og apoteksfilial(er), må der laves en skønmæssig fordeling af udgifterne. Der skal kunne redegøres for de anvendte fordelingsnøgler. Statusposter opgøres særskilt for apoteksfilialer.

Apoteker med etableret dosispakkefunktion

Der aflægges særskilt regnskab for apoteker med etableret dosispakkefunktion. Det særskilte regnskab skal aflægges på skemaet: "Særskilt apoteksregnskab for apoteker med etableret dosispakkefunktion for 2018" og skal være i overensstemmelse med "Vejledning til udarbejdelse af særskilt apoteksregnskab for apoteker med etableret dosispakkefunktion for 2018.

Apoteker med magistrel lægemiddelproduktion

Der aflægges særskilt driftsregnskab for alle apoteker med magistrel lægemiddelproduktion på over 50.000 kr. Det særskilte regnskab skal aflægges på skemaet: "Særskilt driftsregnskab for magistrel lægemiddelproduktion for året 2018" i henhold til "Vejledning til udarbejdelse af særskilt regnskab for produktion af magistrelle lægemidler for 2018". Apoteker med magistrel produktion under 50.000 kr. (ekskl. forsøgsordning med medicinsk cannabis) afgiver erklæring på, at den magistrelle produktion er på under 50.000 kr. (ekskl. forsøgsordning med medicinsk cannabis). Erklæringen, der skal udfyldes, findes under punkt H på regnskabets forside (faneblad K1).

Drift af anden virksomhed end apoteksvirksomhed

Apotekeren skal i ledelseserklæringen i faneblad K1 angive, hvorvidt denne driver anden virksomhed end apoteksvirksomhed under apotekets CVR-nummer. I denne sammenhæng betragtes omsætning af lægemidler til produktionsdyr ikke som anden virksomhed end apoteksvirksomhed.

Bogføringsskik og dokumentation

God bogføringsskik

Bogføringen, der ligger til grund for apoteksregnskabet skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med god bogføringsskik og således, at regnskabsmaterialet ikke ødelægges, bortskaffes eller forvanskes, ligesom det skal sikres mod fejl og misbrug jf. bekendtgørelse af bogføringslov § 6, stk.1 og stk. 2. Der skal opbevares dokumentation for alle posterne i apoteksregnskabet. Herudover følger særlige dokumentationskrav jf. nedenstående.

Bilag og anden dokumentation

Bilagene udgør et meget vigtigt materiale til dokumentation for registreringer af transaktioner eller påvirkninger af økonomisk karakter. Bilag skal kunne bevise registreringernes rigtighed og gøre det muligt at konstatere, om transaktioner registreres i den rigtige periode og med det korrekte beløb.

Hver eneste registrering af transaktioner og hændelser skal kunne dokumenteres ved bilag. Bilag er ikke blot papirbilag, men enhver form for dokumentation, der er nødvendig af hensyn til kontrolsporet. Kontrolsporet er et samleudtryk for de oplysninger, der skal sikre, at det altid er muligt at verificere grundlaget for de enkelte registreringer, jf. Bogføringsvejledningen.

Ifølge § 47 stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 801 af 12. juni 2018 af lov om apoteksvirksomhed kan Lægemiddelstyrelsen kræve indsendt eller forevist det materiale, der ligger til grund for regnskabsoplysningerne.

Eksempler på dokumentation ved gennemgang af det årlige apoteksregnskab:

- Schengenattester (pillepas): Ekspeditionsliste udtrukket fra apotekets it-system og/eller kopi af selve attesterne. Dokumentationen skal være afstemmelig med felt 215b i apoteksregnskabets faneblad K2. Apoteket er forpligtet til at gemme attesterne og stille disse til rådighed for Lægemiddelstyrelsen, såfremt Lægemiddelstyrelsen anmoder om det.
- Dosisekspeditionsgebyrer: ekspeditionsliste eller en vare-/kundestatistikrapport udtrukket fra apotekets it-system, hvor beløb og/eller antal fremgår. Dokumentationen skal være afstemmelig med felt 215d i apoteksregnskabets faneblad K2.
- Astmainhalation (Tjek På Inhalation): ekspeditionsliste udtrukket fra apotekets it-system og/eller kopi af selve blanketterne. Apoteket er forpligtet til at gemme blanketterne og stille disse til rådighed for Lægemiddelstyrelsen, såfremt Lægemiddelstyrelsen anmoder om det.

Dokumentationen skal være afstemmelig med felterne 1054-1056 og 1070-1072 i faneblad K10.

- Tab på henstand: kontoudtog og kopi af rykkere for tabet,. Dokumentation skal være afstemmelig med felt 1004 i apoteksregnskabets faneblad K10.
- Henstandsordning: kopi af henstandsordningsaftaler. Det skal fremgå tydeligt, hvornår borgeren er påbegyndt ordningen, og hvornår den evt. er stoppet igen. Apoteket er forpligtet til at gemme aftalerne og stille disse til rådighed for Lægemedelstyrelsen, såfremt Lægemedelstyrelsen anmoder om det. Dokumentation skal være afstemmelig med felt 222a i apoteksregnskabets faneblad K2.
- Medicinsamtaler: ekspeditionsliste udtrukket fra apotekets it-system og/eller kopi af selve blanketten. Apoteket er forpligtet til at gemme blanketterne og stille disse til rådighed for Lægemedelstyrelsen, såfremt Lægemedelstyrelsen anmoder om det. Dokumentation skal være afstemmelig med summen af f1060 og f1063 i apoteksregnskabets faneblad K10
- Compliancesamtaler: ekspeditionsliste udtrukket fra apotekets it-system og/eller kopi af selve blanketten. Apoteket er forpligtet til at gemme blanketterne og stille disse til rådighed for Lægemedelstyrelsen, såfremt Lægemedelstyrelsen anmoder om det. Dokumentation skal være afstemmelig med summen af f1085 og f1088 i apoteksregnskabets faneblad K10
- Udbringning af medicin fra vagtapoteker: ekspeditionsliste udtrukket fra apotekets it-system og/eller kopi af af eventuelle blanketter. Apoteket er forpligtet til at gemme relevant dokumentation og stille denne til rådighed for Lægemedelstyrelsen, såfremt Lægemedelstyrelsen anmoder om det. Dokumentation skal være afstemmelig med felterne f1091 til f1097 i apoteksregnskabets faneblad K10

Det er vigtigt, at det fremgår af alt ovenstående dokumentation, hvilken periode dokumentationen gælder for. Ovenstående dokumentation skal i henhold til § 10 i Lovbekendtgørelse nr. 648 af 15. juni 2006 opbevares i 5 år fra udgangen af det regnskabsår, materialet vedrører.

Under henvisning til Databeskyttelsesforordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger mv.) skal Lægemedelstyrelsen gøre opmærksom på, at dokumentation, der indeholder personfølsomme informationer som f.eks. navn, CPR-nummer, adresse, etc. vil blive afvist.

Dokumentation for sponsorater og repræsentation m.v.

Apotekeren skal opbevare dokumentation for modtagne sponsorater og repræsentation m.v., som ikke indgår i apoteksregnskabets regnskabsposter, og som ikke er af ubetydelig værdi, jf. § 16 i bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab.

Dokumentation for omkostningsbegrundede rabatter

Apotekeren skal desuden opbevare dokumentation for modtagne omkostningsbegrundede rabatter på apoteksforbeholdte lægemidler, jf. § 40 i bekendtgørelse om reklame mv. for lægemidler. Dokumentation skal opbevares i 3 år og skal bestå i fakturaer eller kreditnotaer (udstedt ikke senere end 30 dage efter leverancen har fundet sted), der indeholder oplysninger om:

- lægemiddelnavn og -nummer
- pris
- modtagne rabatbeløb

Ledelseserklæringer

- A. Apotekeren skal på apoteksregnskabet oplyse, hvorvidt forhold, der ikke fremgår af apoteksregnskabet, har haft indflydelse på apotekets økonomi og skal i bekræftende fald nærmere redegøre for disse forhold, jf. § 3, stk. 2 i bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab.
- B. I henhold til § 3, stk. 4 i bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab skal apotekeren på apoteksregnskabet oplyse, hvorvidt denne i det forgangne år har drevet anden virksomhed end apoteksvirksomhed under apotekets CVR-nummer. Apoteksregnskabet skal undergives behandling af en godkendt revisor, hvis apotekeren har oplyst, at der drives anden virksomhed end apoteksdrift under apotekets CVR-nummer. En godkendt revisor skal på baggrund af sin behandling udarbejde en erklæring om, at revisor har iagttaget adskillelse af apoteksregnskab fra anden virksomhed. Erklæringen skal sendes til Lægemiddelstyrelsen sammen med apoteksregnskabet.
- C. Apotekeren skal på apoteksregnskabet erklære, at den opbevarede dokumentation vedrørende omkostningsbegrundede rabatter på apoteksforbeholdte **lægemidler** opfylder betingelserne i § 40 i bekendtgørelse om reklame mv. for lægemidler, jf. § 17 nr. 1 i bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab.

Ved ovennævnte erklæring erklærer apotekeren, at der opbevares dokumentation for omkostningsbegrundede rabatter modtaget som led i handel med apoteksforbeholdte lægemidler i 3 år. Dokumentationen skal bestå af fakturaer eller kreditnotaer udstedt ikke senere end 30 dage efter, leverancen har fundet sted, der indeholder følgende oplysninger: 1) lægemiddelnavn og – nummer, 2) pris samt 3) modtagne rabatbeløb. Såfremt det modtagne rabatbeløb ikke fremgår af fakturaen, skal det via kreditnota være muligt at finde tilbage til de lægemiddelnavne og numre, som rabatterne knytter sig til.

- D. Apotekeren skal på apoteksregnskabet erklære, at de i regnskabet anførte poster vedrørende omkostningsbegrundede rabatter på apoteksforbeholdte lægemidler er modtaget i overensstemmelse med rabatydernes udarbejdede og offentliggjorte oplysninger om adgangen til at opnå omkostningsbegrundede rabatter, jf. § 17 nr. 2, i bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab.

Ved ovennævnte erklæring erklærer apotekeren, at de omkostningsbegrundede rabatter, som apoteket har modtaget på apoteksforbeholdte lægemidler er i overensstemmelse med rabatydernes udarbejdede og offentliggjorte oplysninger om adgangen til at opnå omkostningsbegrundede rabatter. Det vil f.eks. sige, at apotekeren forholder sig til, om oplysningerne vedrørende rabatter på fakturaer eller kreditnotaer også stemmer overens med rabatyders offentliggjorte kriterier for at modtage rabatter, f.eks. om en given rabat i forhold til antallet af ugentlige leveringer også stemmer overens med det faktiske antal ugentlige leveringer. Apotekeren må desuden f.eks. ikke modtage rabatter, der overstiger den mulige maksimale rabat i forhold til de offentliggjorte oplysninger om adgangen til at opnå omkostningsbegrundede rabatter.

- E. Apotekeren skal på apoteksregnskabet erklære, at de omkostningsbegrundede rabatter på apoteksforbeholdte lægemidler i øvrigt er modtaget i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om reklame mv. for lægemidler, jf. § 17, nr. 3, i bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab.

Apotekeren skal her forholde sig til, om der er modtaget rabatter uden for rammerne af reglerne i kapitel 9 i bekendtgørelse om reklame mv. for lægemidler. Vejledning til kapitel 6 findes i bilag 2 til denne vejledning.

Erklæringen vedrører ikke forhold hos leverandøren, som apotekeren ikke har kendskab til.

- F. Apotekeren skal på apoteksregnskabet erklære, at regnskabets poster vedrørende markedsføringsaktiviteter samt modtagne ydelser, som skal dokumenteres i henhold til § 16 i bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab, er i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om reklame mv. for lægemidler, jf. § 17 nr. 4, i bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab.

Ved ovennævnte erklæring erklærer apotekeren, at regnskabets poster vedrørende markedsføringsaktiviteter samt modtagne sponsorater, repræsentation mv., som ikke er af ubetydelig værdi, er i overensstemmelse med reglerne i kapitel 7 i bekendtgørelse om reklame mv. for lægemidler. Vejledning til kapitel 5 findes i bilag 3 til denne vejledning.

- G. Apotekeren skal på apoteksregnskabet bekræfte, at regnskabet er aflagt i overensstemmelse med Lægemedelstyrelsens retningslinjer, jf. § 3, stk. 3, i bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab.

Ved ovennævnte erklæring erklærer apotekeren, at regnskabet er aflagt i overensstemmelse med Lægemedelstyrelsens retningslinjer, jf. § 3, stk. 3 i bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab. Heri indgår, at apoteksregnskabet skal give et retvisende billede af apotekets økonomiske forhold i regnskabsåret. Alle indtægter, der kan henføres til apoteksdriften, skal opføres på regnskabet og udgifter, der er nødvendige eller naturlige som led i apoteksdriften, skal opføres på regnskabet. Apoteksregnskabet skal opstilles på Lægemedelstyrelsens skemaer i overensstemmelse med Lægemedelstyrelsens vejledning. Regnskabet skal underskrives af apotekeren.

- H. Apotekeren skal på apoteksregnskabet angive, hvorvidt apoteket i perioden har haft magistrel produktion, og i givet fald om denne har været over eller under 50.000 kr. (ekskl. Forsøgsordning med medicinsk cannabis).

Revisorerklæringer

Omkostningsbegrundede rabatter

Dokumentationen vedr. omkostningsbegrundede rabatter på apoteksforbeholdte lægemidler, som apoteket skal opbevare samt de i apoteksregnskabet anførte poster vedr. omkostningsbegrundede rabatter, skal undergives behandling af en godkendt revisor, jf. § 18 i bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab. Revisor skal på baggrund af sin behandling udarbejde en revisorerklæring, som skal indsendes sammen med apoteksregnskabet.

Skabelonen, der skal benyttes til erklæringen, findes i Vejledning samt skabelon for udarbejdelsen af revisorerklæring vedrørende apotekeres og apotekerkæders omkostningsbegrundede rabatter og markedsføringsaktiviteter. Denne findes på Lægemedelstyrelsens hjemmeside (<https://laegemiddelstyrelsen.dk/da/apoteker/apoteker/aarsregnskab>).

Markedsføringsaktiviteter

De i apoteksregnskabet anførte poster vedr. markedsføringsaktiviteter samt dokumentationen for ikke værdiansatte ydelser skal undergives behandling af en statsautoriseret eller registreret revisor. Revisor skal på baggrund af sin behandling udarbejde en revisorerklæring, som skal indsendes sammen med apoteksregnskabet.

Skabelonen, der skal benyttes til erklæringen, findes i Vejledning samt skabelon for udarbejdelsen af revisorerklæring vedrørende apotekeres og apotekerkæders omkostningsbegrundede rabatter og markedsføringsaktiviteter. Denne findes på Lægemiddelstyrelsens hjemmeside (<https://laegemiddelstyrelsen.dk/da/apoteker/apoteker/aarsregnskab>).

Drift af anden virksomhed end apoteksvirksomhed under apotekets CVR-nummer

Hvis apotekeren har tilkendegivet at drive anden virksomhed end apoteksvirksomhed under apotekets CVR-nummer, skal der i henhold til § 4 i Bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab udstedes en revisorerklæring. Skabelonen, der skal benyttes til udstedelsen af denne erklæring, findes på Lægemiddelstyrelsens hjemmeside (<https://laegemiddelstyrelsen.dk/da/apoteker/apoteker/aarsregnskab>).

Fordelingsnøgler vedr. forhandling af lægemidler til produktionsdyr

For apoteker, der har givet Lægemiddelstyrelsen meddelelse om forhandling af lægemidler til produktionsdyr, skal apoteksregnskabet ikke indeholde en opgørelse af indtægter og udgifter eller aktiver og passiver, der er relateret til apotekerens salg af lægemidler til produktionsdyr.

Apoteksregnskabet skal derimod indeholde oplysninger om, efter hvilke fordelingsnøgler apotekets indtægter og udgifter m.v. er fordelt på henholdsvis virksomheden vedrørende apotekerens salg af lægemidler til produktionsdyr og øvrig apoteksvirksomhed. Fordelingsnøglerne skal afspejle de faktiske forhold.

Udgifts- og indtægtsposterne opgøres, hvor det er muligt, på basis af de faktiske udgifter.

I det omfang det ikke er muligt at udskille udgifter/indtægter ved forhandling af lægemidler til produktionsdyr fra udgifter/indtægter ved apotekets øvrige virksomhed, må der foretages en fordeling af de enkelte poster. De pågældende udgifter/indtægter skal fordeles fuldt og helt efter objektive kriterier mellem virksomheden vedr. forhandling af lægemidler til produktionsdyr og apotekets øvrige virksomhed.

Fordelingsnøglerne skal forsynes med en erklæring fra en statsautoriseret eller registreret revisor om, at anvendelsen af fordelingsnøglerne fører til et resultat, der er i overensstemmelse med de faktiske forhold. Revisorerklæringen og fordelingsnøglerne skal indsendes sammen med apoteksregnskabet.

Af skemaet med fordelingsnøglerne skal det fremgå, hvilke poster der er trukket ud af det ordinære regnskab på baggrund af en opgørelse af faktiske udgifter. Desuden skal det fremgå - for de poster, hvor der er anvendt fordelingsnøgler - hvordan fordelingsnøglerne er fremkommet samt hvilket tal procentsatsen (fordelingsnøglen) refererer til. Det vil fx sige, fordeles apotekets husleje efter antallet af m², der vedrører salget af lægemidler til produktionsdyr, skal dette fremgå. Endvidere skal det altså fremgå om procentsatsen (fordelingsnøglen) refererer til posten i det ordinære apoteksregnskab eller til postens størrelse inden regnskabstallet blev reduceret.

Fordelingsnøgler vedr. udskillelse af virksomhed, der ikke er omfattet af apotekerbevillingen
Hvis der ved opgørelsen af resultatopgørelsens poster eller ved opgørelsen af aktiver og passiver er anvendt fordelingsnøgler til den regnskabsmæssige udskillelse af virksomhed, der ikke er omfattet af apotekerbevillingen, skal fordelingsnøglerne vedlægges det indsendte regnskab.

Fordelingsnøglerne skal forsynes med en erklæring fra en godkendt revisor om, at anvendelsen af fordelingsnøglerne fører til et resultat, der er i overensstemmelse med de faktiske forhold.

I. Driftsregnskab og specifikationer hertil

I apoteksregnskabet skal alle udgifter opføres eksklusiv merværdiafgift (moms), dog kun hvis merværdiafgiften kan fradrages over for SKAT.

1. Bruttoomsætning (felt 104 og felt 601-709)

Bruttoomsætningen omfatter alle indtægter ved salg af lægemidler (herunder dosisdispenserede lægemidler), andre varer, tjenesteydelser samt gebyrer m.v., dog ikke salg af lægemidler til produktionsdyr. Alle beløb opgøres uden fradrag af rabatter og uden hensyn til, om beløbet er afregnet. I bruttoomsætningen medregnes salg til apotekets personale, apotekerens eget forbrug og administrationsgebyr i forbindelse med forsendelse af medicinpakker. Forsendelsesomkostninger, som apoteket får refunderet, medregnes ikke.

A. Omsætningens sammensætning

Omsætningen skal specificeres som følger:

1. Salg efter recept (felt 603)

- a) Magistrelle lægemidler (felt 601)
- b) Lægemidler (felt 602)

Herunder medregnes salg af lægemidler efter recept udstedt af læger, tandlæger eller dyrlæger samt salg af lægemidler efter rekvisition fra jordemødre, sygeplejersker, skibsførere, skibsredere samt regioner, kommuner og virksomheder, der stiller ambulancer til rådighed for regioner.

I det receptekspederende apoteks omsætning af lægeordnede dosisdispenserede lægemidler indgår et dosisekspeditionsgebyr til det receptekspederende apotek samt et dosispakningsgebyr til dosispakningsapoteket. Alle dosisdispenserede lægemidler indgår også heri (under lægemidler til enkeltpersoner). Gebyrerne specificeres på henholdsvis lægeordneret og ikke-lægeordneret dosisdispensering, jf. faneblad K10 i regnskabsskemaet. Det receptekspederende apotek afregner dosispakningsgebyret med pakkeapoteket.

Mht. omsætning i relation til Forsøgsordning vedr. medicinsk cannabis skal denne indgå i beløbet, der opføres i felt 601.

2. Håndkøbssalg m.v.

- a) Apoteksforbeholdte håndkøbsslægemedler (felt 604)
- b) Ikke-apoteksforbeholdte håndkøbsslægemedler (felt 604a)
- c) Frihandelsvarer m.v., inkl. kassedifferencer (felt 605).

3. Salg til andre apoteker

- a) Apoteksforbeholdte lægemidler (felt 608)
- b) Ikke-apoteksforbeholdte håndkøbsslægemedler (felt 608a)
- c) Frihandelsvarer (felt 609)
- d) Dosisdispenserede lægemidler m.v. (felt 609a)
- e) Pakningsgebyrer vedr. dosisdispensering (felt 609b).

Herunder opføres bl.a. også omsætning ved apotekets salg af dosisdispenserede lægemidler til andre apoteker. Denne omsætning af dosisdispenserede lægemidler m.v. opføres således under pkt. d. Pakkeapoteket opkræver et dosis-pakningsgebyr fra det receptekspederende apotek, som pakkeapoteket konterer under pkt. 3e.

4. Andre driftsindtægter

- a) Indtægter fra sundhedsfremmende aktiviteter (felt 611a)
- b) Udbringnings- og andre servicegebyrer (felt 611d)
- c) Andre driftsindtægter i øvrigt (felt 611b)

Indtægter fra sundhedsfremmende aktiviteter

Sundhedsfremmende aktiviteter omfatter bl.a. eftersyn af skibsmedicinkiste, rygeafvænning, vejledning til astmapatienter i inhalation, og slankemøder, jf. bilag 1 "Sundhedsfremmende aktiviteter omfattet af særskilt indtægtsregistrering".

Ydelsen vedr. astmainhalationsvejledning foretaget i perioden 1. januar-31. august 2018 skal specificeres i felterne 1054-1056 i faneblad K10. Ydelsen vedr. astmainhalationsvejledning foretaget i perioden 1. september-31. december 2018 skal specificeres i felterne 1070-1072 i faneblad K10.

Refusion vedr. Schengenattester (pillepas) skal opføres under sektorafgifter, felt 215b i faneblad K2.

Refusionerne anført i regnskabsskemaet skal vedrøre regnskabsåret. Fx vil det sige, at pillepas og astmainhalationsydelse, der anføres i regnskabet, skal være "udført" i regnskabsåret. Altså skal refusioner for fx astmainhalationsydelse udført i december måned 2018 anføres i regnskabet for 2018, uanset at udbetalingen for ydelsen først foretages i januar måned 2019.

Udbringnings- og andre servicegebyrer

Her posteres indtægter fra udbringnings- og andre servicegebyrer, der opkræves i henhold til bekendtgørelse om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler. Gebyrerne, der skal posteres under denne post er:

- Vagtgebyr (§ 17 i Bekendtgørelse nr. 283 af 12. april 2018 om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler)
-
- Udbringningsgebyr (§ 18, stk. 1 og 2 i Bekendtgørelse nr. 283 af 12. april 2018 om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler)
- Udbringningsgebyr vedr. beboere på institutioner og udbringning via hjemmeplejen (§ 18, stk., 3 i Bekendtgørelse nr. 283 af 12. april 2018 om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler)
- Udbringningsgebyr vedr. e-handel (§ 18, stk. 5 i Bekendtgørelse nr. 283 af 12. april 2018 om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler)
- Administrationsgebyr hvor der ikke betales kontant ved udleveringen af lægemidlet (§ 20 i Bekendtgørelse nr. 283 af 12. april 2018 om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler)
- Gebyr i forbindelse med udførelse af serviceopgaver (§ 22 Bekendtgørelse nr. 283 af 12. april 2018 om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler)

Andre driftsindtægter i øvrigt

Andre driftsindtægter i øvrigt er f.eks. telefonreceptgebyr, honorarer fra Sygeforsikringen Danmark, overskudsandel fra leasing af dosispakkemaskiner samt andet salg, som ikke falder ind under ovenstående punkter 1-3. Undtaget herfra er ovennævnte udbringnings- og andre servicegebyrer samt de to nedennævnte gebyrtyper opkrævet i henhold til bekendtgørelse om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler:

- Recepturgebyret, jf. § 14 i Bekendtgørelse nr. 283 af 12. april 2018 om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler
- Færdigbehandlingsgebyret, jf. § 15 i Bekendtgørelse nr. 283 af 12. april 2018 om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler

De to nævnte gebyrtyper opføres alle under ”Salg efter recept”.

B. Salg efter recept

Salg efter recept skal yderligere specificeres på henholdsvis magistrelle lægemidler og lægemidler for posterne:

1. Pakninger til enkeltpersoner
2. Leverancer til sygehuse, lægepraksis m.v. (institutionstakst)
3. Dyrslægeordinationer af apoteksforbeholdte lægemidler (institutionstakst)
4. Dyrslægeordinationer af apoteksforbeholdte lægemidler
5. Apoteksforbeholdte dyrslægeordinationer i alt.

De receptordinerede pakninger opføres med antal, samlet beløb og gennemsnitspris. En multipakning og en del af en multipakning regnes for én pakning.

1. Pakninger til enkeltpersoner

Her opføres alle receptkspederede pakninger til enkeltpersoner, uanset om lægemidlerne helt eller delvis betales af det offentlige samt leverancer til distribuerende og ikke-distribuerende læger til videreudlevering. Endvidere opføres alle leverancer til lægers og tandlægers brug i praksis samt rekvisitioner fra skibsførere, skibsredere, jordemødre, sygeplejersker samt regionernes

ambulancetjeneste. Dosisdispenserede lægemidler opføres også her. Pakningsgebyrer medregnes, hvis dosisdispenseringen er lægeordineret.

2. Leverancer til sygehuse, lægepraksis m.v. (institutionstakst)

Her opføres alle receptekspederede pakninger vedrørende leverancer til sygehuse, lægepraksis, institutioner m.v., hvor prisen er beregnet i henhold til bekendtgørelse om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler § 2, stk. 3 eller stk. 5.

3. Dyrlægeordinationer af apoteksforbeholdte lægemidler (institutionstakst)

Her opføres alle receptekspederede dyrlægeordinationer af apoteksforbeholdte lægemidler, hvor prisen er beregnet i henhold til bekendtgørelse om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler § 2, stk. 3 eller stk. 5.

Salget af magistrelle lægemidler opdeles i henholdsvis salg af magistrelle lægemidler til produktionsdyr og salg af magistrelle lægemidler til øvrige dyr.

4. Dyrlægeordinationer af apoteksforbeholdte lægemidler

Her opføres alle receptekspederede dyrlægeordinationer af apoteksforbeholdte lægemidler, hvor prisen er beregnet i henhold til bekendtgørelse om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler § 2, stk.1.

Salget af magistrelle lægemidler opdeles i henholdsvis salg af magistrelle lægemidler til produktionsdyr og salg af magistrelle lægemidler til øvrige dyr.

Ikke apoteksforbeholdte dyrlægeordinationer til indgivelse i produktionsdyr opføres under beregningsgrundlag for afgift vedr. salg af lægemidler til produktionsdyr (felt 205c). Produktionsdyr er dyrearter, som anvendes til fødevareproduktion, fx kvæg, svin, får geder, heste, fjerkræ, akvakultur og kaniner, der holdes kommercielt med produktion for øje. Til gruppen af produktionsdyr hører også pelsdyr som f.eks. mink.

5. Apoteksforbeholdte dyrlægeordinationer i alt

Her opføres det samlede salg af apoteksforbeholdte dyrlægeordinationer.

C. Omsætning via filial, apoteksudsalg, håndkøbsudsalg og medicinudleveringssted

Hvis en enhed kun har været drevet en del af året, skal det fremgå af regnskabsskemaet (felt 701-felt 709), hvilken periode de anførte beløb vedrører. Antal enheder, der eksisterer ultimo regnskabsåret, skal oplyses.

Omsætningen skal specificeres på følgende poster for de enkelte enheder:

1. Apoteksfilialer og apoteksudsalg (felt 701-felt 704)

Her specificeres omsætningen på henholdsvis håndkøb m.v. og receptsalg.

2. Håndkøbsudsalg (felt 705-felt 708)

Her specificeres omsætningen på henholdsvis ikke-apoteksforbeholdte håndkøbslægemidler m.v. og apoteksforbeholdte lægemiddelpakninger.

Ikke-apoteksforbeholdte håndkøbslægemidler, der efter bestilling pakkes til den enkelte kunde (til udlevering via håndkøbsudsalg), skal opføres under apoteksforbeholdte lægemiddelpakninger.

3. Medicinudleveringssteder (felt 709)

Her opføres den samlede omsætning via medicinudleveringsstedet.

2. Driftsudgifter

A. Rabatudgifter (felt 105 og felt 801-808)

Rabatudgifter omfatter rabatter ydet i henhold til bekendtgørelse om beregning af forbrugerpriser på apoteksforbeholdte lægemidler.

Endvidere omfatter rabatudgifter rabatter ydet til den offentlige sygesikring i henhold til § 2 i lov nr. 1084 af 23. december 1992 om apotekernes bruttoavance i 1993.

Rabatudgifterne skal specificeres på følgende modtagere:

1. Enkeltpersoner og institutioner (felt 801)
2. Den offentlige sygesikring (felt 802)
3. Håndkøbsudsalg, herunder:
 - a) Apoteksforbeholdte lægemidler (felt 805)
 - b) Ikke-apoteksforbeholdte lægemidler (felt 804)
 - c) Frihandelsvarer (felt 805a).

Rabatudgifter vedr. pkt. b og c kan ikke trækkes fra udligningsordningen, jf. § 2, stk. 1 i bekendtgørelse om beregning og betaling af afgift og tilskud i henhold til lov om apoteksvirksomhed.

4. Medicinudleveringssteder (felt 807).

B. Vareforbrug (felt 107, felt 809-814 og felt 880)

Vareforbruget skal opgøres ud fra varelagerets værdi ved årets begyndelse med tillæg af varekøbet i årets løb og med fradrag af varelagerets værdi ved årets udgang. Desuden fradrages omkostningsbegrundede leverandørrabatter på lægemidler samt leverandørrabatter på frihandelsvarer. Varelageret skal opgøres i overensstemmelse med bekendtgørelsen om apotekernes varelageropgørelse.

Den økonomiske fordel, der består i, at apotekere har en kredit hos grossister på løbende måned plus 45 dage i gennemsnit, opfattes ikke som en økonomisk ydelse omfattet af rabatreglerne. Tilsvarende gælder forrentning af apotekernes indestående hos grossister til den rentesats, der er fastsat af Lægemiddelstyrelsen.

En nærmere afgrænsning og definition af omkostningsbegrundede rabatter fremgår af bekendtgørelse om reklame mv. for lægemidler samt af ”Vejledning om reklame mv. for lægemidler”.

Til brug for opgørelse af avancen på frihandelsvarer er felt 880 tilføjet. Feltet skal indeholde apotekets varekøb af frihandelsvarer før fradrag af rabatter.

C. Lønudgifter (felt 109 og felt 815-839)

Antal ansatte anføres i gennemsnit **pr. år** i regnskabsåret med 1 decimal. Har apoteket skiftet apoteker i løbet af regnskabsåret, skal antallet af ansatte anføres i gennemsnit for det antal måneder, den pågældende apoteker har haft bevillingen. Er der i det forgangne regnskabsår etableret nye filialer, skal antallet af ansatte også anføres i gennemsnit **pr. år**.

Under lønudgifter medregnes ud over egentlig løn også gaver, gratialer, tantieme og lignende samt udgifter til arbejdsgiverbidrag og apotekernes hjemmepc-ordning. Bemærk løn mv. til apotekeren indgår ikke som en del af regnskabet.

Følgende skal trækkes fra lønudgifterne:

- Tilskud modtaget for at kunne opretholde eller forøge praktikpladser
- Betaling for undervisning af farmaceutstuderende og farmakonomielever
- Lignende tilskud og refusioner.

Følgende skal *ikke* trækkes fra lønudgifterne, men i stedet opføres under sektorafgifter:

- Vagttilskud
- Farmakonomielevtilskud
- Henstandsordning

Lønudgifterne skal specificeres for de enkelte personalegrupper, og udgifterne skal omfatte såvel løn til apotekets faste personale som løn til personer, der ansættes for kortere perioder (vikarer).

Indbetaling af skyldige feriepenge til apotekerforeningens Ferielønkasse i forbindelse med fratræden af en medarbejder ansat før den 1. maj 1993 kan *ikke* opføres som lønudgift. Det indbetalte beløb trækkes fra på statusposten: Skyldige feriepenge (felt 544-546).

D. Husleje (felt 111 og felt 840-879)

Huslejudgifter skal specificeres for henholdsvis:

- Apoteker (felt 840-843)
- Apoteksfilialer (felt 844-851)
- Apoteksudsalg (felt 852-867)
- Øvrige lejudgifter, herunder evt. udgifter til leje af parkeringspladser (felt 868-875).

Udgifterne skal specificeres for både ejede og lejede lokaler. Endvidere skal der anføres oplysninger om lokalernes størrelse.

Lejede lokaler

For lejede lokaler opføres den betalte lejeudgift i henhold til lejekontrakten. Kun den egentlige lejeudgift må opføres. Udgifter til opvarmning, centerforeninger og lignende, der opkræves sammen med huslejen, skal opføres på de respektive konti herfor.

Ejede lokaler

For lokaler, der ejes af apotekeren, opføres den lejeværdi, som apotekeren har skønnet.

Udlejning af vinduesarealer

Udlejningen af vinduesarealer m.v. i reklameøjemed opgøres som en indtægt under andre driftsindtægter (felt 940).

E. Energi (felt 112)

Herunder opføres afholdte udgifter vedr. apotekslokalerne til opvarmning, elektricitet og lignende.

F. Vedligeholdelse (felt 113)

Under vedligeholdelse opføres fx udgifter til reparation og vedligeholdelse af:

- Apotekslokaler
- Inventar
- Edb-udstyr (hardware).

Lejede lokaler

Hvis apotekeren lejer de lokaler, hvori apoteksenheden ligger, og apotekeren ifølge lejekontrakten er forpligtet til at vedligeholde fx facaden, opføres udgifter hertil også under denne post.

Ejede lokaler

Hvis apotekslokalerne ligger i en ejendom, der ejes af apotekeren, er udgifter til evt. udvendig vedligeholdelse af ejendommen uvedkommende for apoteksregnskabet.

G. Forsikringer (felt 114)

Herunder opføres udgifter til forsikringer af apotekets inventar, varelager, regnskabsbilag, drift og personale m.v.

Desuden kan der opføres udgifter til ophørende livsforsikringer, der ligger til sikkerhed for lån optaget af hensyn til apoteksdriften, herunder ombygninger. Forsikringens pålydende skal være afpasset efter lånets størrelse. Den opførte udgift skal svare til udgiften til en ophørende livsforsikring med udbetaling faldende med lige store beløb årligt og med en løbetid, der svarer til lånets løbetid.

Hvis apotekslokalerne er indrettet i ejendomme, der ejes af apotekeren, kan udgifter til ejendomsforsikringer *ikke* opføres under forsikringer.

H. Tab på udestående fordringer (felt 115)

Under tab på udestående fordringer opføres de i årets løb afskrevne tab med fradrag af beløb indgået på tidligere afskrevne fordringer. Hvis det indgåede beløb overstiger de afskrevne tab, opføres forskelsbeløbet som en negativ driftsudgift.

Tab på udestående fordringer må *ikke* indeholde tab på henstandsordning for kronisk syge.

I. Andre driftsudgifter/indtægter (felt 116, felt 115a, felt 901-919a og felt 940-943a)

Andre driftsudgifter/indtægter skal specificeres som følger:

1. Bidrag til privat pensionsordning (felt 901-901a)

Herunder opføres bidrag betalt i regnskabsåret til en pensionsordning omfattet af § 10 i bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab.

2. Kontingenter, kredsmøder m.v. (felt 902-902a)

Herunder opføres udgifter/indtægter til kontingenter, centerforeninger, handelsforeninger, farmaceutisk faglige sammenslutninger o.l. samt til rejser og ophold i forbindelse med generalforsamlinger og kredsmøder. Udgifter til kontingenter til Danmarks Apotekerforening kan *ikke* opføres på apoteksregnskabet.

3. Kørsel (felt 903-903a)

Herunder opføres udgifter/indtægter vedr. kørsel med egne befordringsmidler samt udgifter til anden kørsel. Udgifter til kørsel med egne befordringsmidler beregnes for personbilers vedkommende ud fra antallet af kørte km, idet der anvendes de satser for kørselsgodtgørelse med egne befordringsmidler, som staten til enhver tid yder. Anvendes personvognen til anden kørsel, skal der føres kørselsbog.

Erhvervsmæssig befordringsgodtgørelse udgør 3,54 kr. pr. km indtil 20.000 km og 1,94 kr. pr. km over 20.000 km. jf. § 4 i bekendtgørelse nr. 1307 af 28. november 2017 om Skatterådets satser for 2018 vedrørende fradrag for befordring mellem hjem og arbejdsplads og udbetaling af skattefri godtgørelse for erhvervsmæssig befordring samt SKAT's hjemmeside pr. 1. januar 2018.

For varevognes vedkommende kan kørselsudgifterne enten beregnes ud fra antallet af kørte km, se ovenfor, eller ud fra de faktiske udgifter til reparation, brændstof og lignende. I sidstnævnte tilfælde kan der under udgifter til forrentning og afskrivning af apotekets anlægskapital opføres udgifter til forrentning og afskrivning af varevogn(e).

Beregning af kørselsudgifter for varevogne skal ske efter samme princip i hele den periode, varevognen anvendes af apoteket.

4. Takster, bøger og blade (felt 904-904a)

Herunder opføres udgifter/indtægter vedr. takster, bøger og blade.

5. Porto og kontorrekvisitter (felt 905 og felt 905d)

Herunder opføres udgifter/indtægter vedr. porto og kontorrekvisitter.

- 6. Porto ved udbringning af medicin (felt 905c og felt 905e)**
Herunder opføres udgifter/indtægter vedr. porto ved udbringning af medicin.
- 7. Telefon og telelinjer (felt 905b og felt 905f)**
Herunder opføres udgifter/indtægter vedr. telefon, fax og internet (herunder Apoteksnettet).
- 8. Småinventar (felt 906-906a)**
Herunder kan opføres udgifter/indtægter vedr. anskaffelse af mindre inventargenstande og edb-udstyr med en anskaffelsestotal på højst 13.500 kr. i 2018. Beløbet reguleres i overensstemmelse med det beløb, der er nævnt i § 5, stk. 3 i lov om skattemæssige afskrivninger (afskrivningsloven).
- 9. Rengøring (felt 907-907a)**
Herunder opføres udgifter/indtægter vedr. vask, vand, renovation og rengøringsrekvisitter samt udgifter til rengøring m.v., der varetages af personer, der *ikke* er ansat på apoteket (rengørings-selskab m.v.).
- 10. Arbejdstøj (felt 908-908a)**
Herunder opføres udgifter/indtægter vedr. anskaffelse af arbejdstøj.
- 11. Undervisning, kurser og kongresser (felt 909-909a)**
Herunder opføres udgifter/indtægter til undervisning, kurser og kongresser. Det bemærkes, at uddannelsesafgift *ikke* skal opføres her, idet denne udgift skal opføres under sektorafgifter.
- 12. Traktement af personale (felt 910-910a)**
Herunder opføres udgifter/indtægter vedr. traktement af personalet i arbejdstiden samt vedr. personalemøder og -fester.
- 13. Repræsentation (felt 911-911a)**
Herunder opføres udgifter/indtægter vedr. repræsentation.
- 14. Revisorhonorar (felt 912-912a)**
Herunder opføres udgifter/indtægter til revisorhonorar vedr. apoteksvirksomheden.
- 15. Eksternt edb-bogholderi (felt 913a og felt 913c)**
Herunder opføres udgifter/indtægter vedr. eksternt edb-bogholderi.
- 16. Edb-software (felt 913b og felt 913d)**
Herunder opføres udgifter/indtægter vedr. erhvervelse af edb-software og udgifter til abonnement af samme.
- 17. Leje af materiel (felt 914-914a)**
Herunder opføres udgifter/indtægter vedr. leje eller leasing af materiel, fx edb-anlæg, fotokopieringsmaskiner, tyverialarm e.l.
- 18. Arbejds miljøafgift (felt 915-915a)**
Herunder opføres udgifter/indtægter vedr. arbejds miljøafgift.

19. Varelageropgørelse, inkl. taksator-honorar i forbindelse med indehaverskifte (felt 916-916a)

Herunder opføres udgifter/indtægter vedr. varelageropgørelse inklusiv evt. taksator-honorar i forbindelse med indehaverskifte.

20. Udlejning af vinduer og podier (felt 940)

Herunder opføres indtægter ved udlejning af vinduesarealer m.v. i reklameøjemed.

21. Fjernsynsreklame på apotek (apoteks-tv) (felt 941-941a)

Herunder opføres udgifter/indtægter til apoteks-tv.

22. Sponsorater (felt 942-942a)

Herunder opføres udgifter/indtægter ved sponsorater.

23. Velgørende formål (felt 944-944a)

Herunder opføres udgifter/indtægter til velgørende formål.

24. Øvrige markedsføringsaktiviteter (felt 917-917a)

Herunder opføres udgifter/indtægter ved øvrige markedsføringsaktiviteter.

25. Dankortabonnement (felt 943-943a)

Her opføres de samlede udgifter/indtægter til dankortabonnement.

26. Diverse udgifter og indtægter (felt 918-918a)

Herunder opføres diverse udgifter og indtægter. Som eksempler på udgifter kan nævnes inkassogodtgørelse, udgifter til advokatbistand, stempeludgifter og teknikerhonorar vedrørende inventaranskaffelser m.v. På denne konto opføres desuden tab og gevinst ved salg/kassation af inventar, edb-udstyr, varevogne og dosispakkemaskiner.

Hvad angår inkassogodtgørelse bemærkes, at når der ved indehaverskifte sker overdragelse af udestående fordringer til den tiltrædende apoteker mod inkassogodtgørelse, skal denne godtgørelse opføres som en udgift hos den fratrædende apoteker og en indtægt hos den tiltrædende apoteker.

J. Forrentning (felt 118 og felt 920-934)

Udgifter til forrentning beregnes efter § 11 og § 12 i bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab. Lægemiddelstyrelsen meddeler i forbindelse med regnskabsårets afslutning de rentesatser, der skal benyttes.

Den rentesats, som Lægemiddelstyrelsen har fastsat til opgørelse af forrentningsudgifterne af nedenstående aktiver, skal så vidt muligt svare til den gennemsnitlige rentesats, hvormed den i apotekerne indskudte fremmedkapital forrentes.

Aktiver til forrentning med ovennævnte forrentningssats:

- Inventar (felt 920)
- Edb-udstyr (felt 921)
- Indretning (felt 922)
- Udestående fordringer (felt 923)

- Varevogne (felt 924)
- Kapital vedrørende lejede lokaler (felt 925).

Forrentning af varelageret og leverandørkreditter

Den rentesats, som Lægemiddelstyrelsen har fastsat til opgørelse af forrentningsudgifterne af varelageret, skal så vidt muligt svare til den gennemsnitlige forrentning af apotekernes indestående hos grossisterne. Samme rentesats skal anvendes til det beløb, der udgør apotekets rentefordel ved rentefri leverandørkreditter jf. § 12 i bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab. Den beregnede forrentningsudgift skal opføres på resultatopgørelsen efter fradrag af apotekets rentefordel ved rentefri leverandørkreditter.

Ved renteberegning regnes året i antal kalenderdage. Ved indehaverskifte beregnes forrentning forholdsmæssigt for dele af året. Ved nyoprettelse beregnes forrentning fra den dag, apoteket åbnes. Se desuden afsnittet II Statusoplysninger, der beskriver forrentningsreglerne for de enkelte aktiver.

K. Afskrivning (felt 119 og felt 935-939)

Udgifterne til afskrivning beregnes efter bestemmelserne i § 13 i bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab. Se desuden afsnittet II Statusoplysninger, der beskriver afskrivningsreglerne for de enkelte aktiver.

L. Henstandsordning for kronisk syge (felt 1001-1004)

I regnskabet skal følgende specificeres:

- Antal personer, der har været omfattet af henstandsordningen (felt 1001).
- Det samlede antal henstandsgebyrer, som apoteket er berettiget til at modtage (felt 1002).
- Antal rykkere, apoteket har sendt ud (felt 1003).
- Anmeldte tab på henstandsordningen, herunder tab på henstandsordningen, der er indberettet til Lægemiddelstyrelsen. Bemærk, at i regnskabet (felt 1004) skal tab på henstandsordning opgøres i kr. ekskl. moms (felt 1004).

M. Dosisdispensering (felt 1010-1053)

Alle apoteker udarbejder en opgørelse over antal solgte ugepakninger, omsætning m.v. i relation til salget af dosisdispenserede lægemidler m.m. Der opdeles efter:

- Indholdet i pakningerne
- Gebyrtyper
- Om gebyrerne vedrører dosisdispensering med eller uden lægeordination.

Gebyrer fra lægeordineret dosisdispensering indgår i omsætningen af receptpligtig medicin, mens ikke læge-ordnede gebyrer indgår under ”Andre driftsindtægter”.

N. Vejledning i astmainhalation (felt 1054-1057 og felt 1070-1073)

Alle apoteker udarbejder en opgørelse over antal ydede vejledninger til astmainhalation, og den tilskudsberettigede omsætning for perioden 1. januar-31. august 2018 (felt 1054-1056) samt for perioden 1. september-31. december (felt 1070-1073). Bemærk, at den tilskudsberettigede omsætning i felt 1055 og f 1071 opgøres i regnskabet i kr. ekskl. moms. Tilskuddet til ydelsen posteres under ”indtægter fra sundhedsfremmende aktiviteter” (felt 611a).

O. Medicinsamtaler (felt 1060-1065)

Alle apoteker udarbejder en opgørelse over antal afholdte medicinsamtaler, og den tilskudsberettigede omsætning (felt 1060-1065). Bemærk, at disse i henhold til § 7 i Bekendtgørelse nr. 924 af 21. juli 2015 om medicinsamtaler på apotek skal opdeles efter, om medicinsamtalen er afholdt indenfor 14 dage fra den dato, hvor borgeren har henvendt sig med en henvisning fra en læge, eller hvor personalet på apoteker, apoteksfilialer eller apoteksudsalg tilbyder medicinsamtale med baggrund i indsigt i borgernes lægemiddeloplysninger Bemærk, at den tilskudsberettigede omsætning i felt 1061 og felt 1064 opgøres i regnskabet i kr. ekskl. moms.

P. Compliancesamtaler (felt 1085-1090)

Alle apoteker udarbejder en opgørelse over antal afholdte compliancesamtaler, og den tilskudsberettigede omsætning (felt 1085-1090). Bemærk, at disse i henhold til § 7 i Bekendtgørelse nr. 277 af 12. april 2018 om compliancesamtaler på apotek skal opdeles efter, om compliancesamtalen er afholdt indenfor 14 dage fra den dato, hvor borgeren har henvendt sig med en henvisning fra en læge, eller hvor personalet på apoteker, apoteksfilialer eller apoteksudsalg tilbyder compliancesamtale med baggrund i indsigt i borgernes lægemiddeloplysninger Bemærk, at den tilskudsberettigede omsætning i felt 1086 og felt 1089 opgøres i regnskabet i kr. ekskl. moms.

R. Forsøgsordning vedr. medicinsk cannabis (f1080-f1084)

Apoteket skal i f1080-f1083 opføre følgende varelager- og forbrugsoplysninger vedrørende Forsøgsordning vedr. medicinsk cannabis

- Varelager primo perioden (f1080)
- Varekøb (f1081)
- Varelager ultimo perioden (f1082)
- Vareforbrug (f1083)

Apoteket skal i f1084 angive periodens omsætning i relation til Forsøgsordning vedr. medicinsk cannabis. Herudover skal omsætning i relation til Forsøgsordning vedr. medicinsk cannabis indgå i beløbet, der opføres i f601 i faneblad K6.

S. Udbringninger (felt 1091-1097)

Alle vagtapoteker, der i henhold til § 3 i Bekendtgørelse nr. 242 af 8. marts 2017 efter lægeordination vederlagsfrit udbringer lægemidler til borgerne skal i felt 1091-1097 i faneblad K10 opføre antallet af disse udbringninger.

Antallet af udbringninger skal indeles således (jf. § 15, stk. Bekendtgørelse nr. 801 af 12. april 2018):

- Antal udbringninger <5 km (f1091)
- Antal udbringninger mellem 5 km og 25 km (f1092)
- Antal udbringninger mellem 25 km og 50 km (f1093)
- Antal udbringninger mellem 50 km og 75 km (f1094)
- Antal udbringninger mellem 75 km og 100 km (f1095)
- Antal udbringninger mellem 100 km og 125 km (f1096)
- Antal udbringninger <125 km (f1097)

Bemærk venligst, at kun apoteker, som Lægemiddelstyrelsen har varetager vagttjeneste (dvs. vagt-
 apoteker) skal benytte felt 1091-felt 1097.

II. Statusoplysninger

De følgende afsnit (pkt. 1-10) beskriver, hvorledes forrentning og afskrivning skal foretages for en række poster. Reglerne for forrentning og afskrivning ved indehaverskifte anvendes udelukkende, når der kommer ny indehaver og fx *ikke* ved strukturændringer under samme indehaver.

1. Inventar (felt 401-408)

Primosaldo

Inventarkontoen ved årets begyndelse omfatter det beløb, der er anvendt til at overtage og anskaffe inventar til apotek, apoteksfilial, apoteksudsalg og håndkøbsudsalg med fradrag af afskrivninger foretaget i tidligere år samt fratrukket foretagne reduktioner i tidligere år i forbindelse med salg eller kassation af inventar.

Primosaldoen på inventarkontoen er identisk med forrige års ultimosaldo. Hvis dette ikke er tilfældet, skal der vedlægges en forklaring til regnskabet.

Primosaldo ved indehaverskifte

Ved indehaverskifte udgør overdragelsessummen for inventaret ultimoværdien for den apoteker, der fratræder henholdsvis primoværdien for den apoteker, der tiltræder. Tab/gevinst ved inventaroverdragelsen registreres som kasseret inventar. Ved nyoprettelse udgør det erhvervede inventar forud for apotekets åbning primoværdien.

Ultimosaldo

Inventarkontoen beregnes ultimo året ved til inventarkontoens primoværdi at tillægge inventaranskaffelser i årets løb, fradrage afskrivninger samt værdien af kasserede og/eller solgte inventargenstande. Tab/gevinst ved udskiftning af inventar overføres til driftsregnskabet under ”andre driftsudgifter/andre driftsindtægter, diverse udgifter/indtægter” (felt 918, felt 918a). Ved indehaverskifte i årets løb beregnes ultimosaldoen på tilsvarende måde.

Inventaranskaffelser

Inventargenstande med en anskaffelsessum på højst 13.500 kr. i 2018 kan udgiftsføres over driften i anskaffelsesåret. Beløbets størrelse reguleres i overensstemmelse med det beløb, der er nævnt i § 5, stk. 3, i lov om skattemæssige afskrivninger (afskrivningsloven).

Udgifter til at opstille, tilpasse og forandre inventar, der ikke medfører indretningsmæssige ændringer, opføres under inventaranskaffelser, mens udgifter til teknisk bistand til inventaranskaffelser og forandringer m.v. opføres under andre driftsudgifter. Udgifter til reparation og almindelig vedligeholdelse af inventar opføres under vedligeholdelsesudgifter (felt 113).

Udgifter til at anskaffe og installere robotter, robot-software, markiser, ventilationsanlæg, tyverialarm o.l. bogføres for så vidt angår selve materiellet under inventaranskaffelser, mens udgifter til installation bogføres under indretningsudgifter.

Afskrivninger

På inventarkontoen afskrives årligt 10 % af det ved årets begyndelse bogførte beløb. Inventaranskaffelser i årets løb afskrives med 25 %. Et eksempel på en inventaranskaffelse, der kan afskrives, er en robot, der bruges til at finde varer frem.

Afskrivninger ved indehaverskifte

Hvis apotekeren afgår i løbet af året afskrives en forholdsmæssig del for den forløbne del af året. Nyanskaffelser, foretaget i det år apotekeren afgår, afskrives med 25 %. Overtager apotekeren i løbet af året apoteket, betragtes det overtagne inventar som nyanskaffet og skal således afskrives med 25 % uanset driftsperiodens længde, dog afskrives dosis-pakkemaskiner med 20 % uanset periodelængde.

Afskrivninger dosis-pakkemaskiner

Pakkemaskiner til dosisdispensering anskaffet i 2007 eller senere afskrives fra og med anskaffelsesåret med 20 % årligt af anskaffelsessummen. Den bogførte værdi af pakkemaskiner til dosisdispensering ultimo 2006 afskrives fra og med 2007 med 20 % årligt.

Forrentning

Det beløb, der kan opføres til forrentning, beregnes som gennemsnittet af inventarets bogførte værdi ved årets begyndelse og udgang.

2. Edb-udstyr (felt 409-416)

Primosaldo

Kontoen for edb-udstyr ved årets begyndelse omfatter det beløb, der er anvendt til overtagelse og anskaffelse af edb-udstyr til apotek, apoteksfilial og apoteksudsalg med fradrag af afskrivninger foretaget af indehaveren i tidligere år samt af øvrige foretagne reduktioner i tidligere år i forbindelse med salg eller kassation.

Primosaldo ved indehaverskifte

Ved indehaverskifte udgør overdragelsessummen for edb-udstyret ultimoværdien for den fratrædende apoteker hhv. primoværdien for den tiltrædende apoteker. Tab/gevinst ved overdragelse af edb-udstyr registreres som kasseret edb-udstyr. Ved nyoprettelse udgør det erhvervede edb-udstyr forud for apotekets åbning primoværdien.

Ultimosaldo

Kontoen for edb-udstyr ved årets udgang beregnes ved til kontoen ved årets begyndelse at tillægge edb-anskaffelser i årets løb og fradrag af afskrivninger samt værdien af kasseret og/eller solgt edb-udstyr. Tab/gevinst ved udskiftning af edb-udstyr overføres til driftsregnskabet under "Andre driftsudgifter, diverse udgifter" (felt 918). Ved indehaverskifte i årets løb beregnes ultimosaldoen på tilsvarende måde.

Edb-anskaffelser

Udgifter til opstilling m.v. af edb-udstyr opføres under edb-anskaffelser. Udgifter til reparation og almindelig vedligeholdelse af edb-udstyr opføres under vedligeholdelsesudgifter (felt 113).

Afskrivninger

Edb-udstyr afskrives fra og med anskaffelsesåret med 33 1/3 % årligt af anskaffelsessummen. Der gælder samme bagatelgrænse for edb-anskaffelser som for inventar (højst 13.500 kr. i 2018).

Afskrivninger ved indehaverskifte

Hvis apotekeren afgår i løbet af året, afskrives en forholdsmæssig del for den forløbne del af året. Nyanskaffelser, foretaget i det år apotekeren afgår, afskrives med 33 1/3 %. Overtager apotekeren i løbet af året apoteket, betragtes det overtagne edb-udstyr som nyanskaffet og skal således afskrives med 33 1/3 % uanset driftsperiodens længde.

Forrentning

Det beløb, der kan opføres til forrentning, beregnes som gennemsnittet af edb-udstyrets bogførte værdi ved årets begyndelse og udgang.

3. Indretning (felt 418-422)

Indretningsudgifter

Ved indretningsudgifter forstås udgifter, der investeres i apotekslokaler og hvis afholdelse ikke tilfører apotekets inventar eller apoteksejendommen en forøget værdi, der vil give sig udslag i en højere overtagelsessum i tilfælde af indehaverskifte.

Eksempler på indretningsudgifter:

1. Særlige udgifter til bygningsmæssige foranstaltninger i forbindelse med inventaranbringelse og installation af edb-udstyr.
2. Udgifter til installation af ventilationsanlæg, tyverialarm o.l., der installeres af hensyn til apoteksdriften.
3. Udgifter til bygningsmæssige foranstaltninger, bortset fra almindelig vedligeholdelse, i lejede apotekslokaler.
4. Udgifter til bygningsmæssige foranstaltninger, herunder udgifter i forbindelse med etablering af pakkefunktion til dosisdispensering. Dog *ikke* udgifter til almindelig vedligehold i apotekslokaler, der ejes af apotekeren, når udgifterne afholdes specifikt af hensyn til apoteksvirksomheden og derfor ikke vil tilføre ejendommen en øget værdi, hvis lokalerne skal anvendes til andet formål. Udgifterne skal dog tages med under generel vedligeholdelse.
5. Udgifter til teknisk bistand vedrørende indretning af apotekslokaler, herunder arkitekthonorar.
6. Ved nyoprettelse af apoteker, udgifter til lønninger til personale samt til husleje, opvarmning m.v. inden apotekets åbning.
7. Udgifter til eventuelle ”nøglepenge” ved lejemålskift inden for bevillingsperioden i forbindelse med flytning eller overtagelse af lokaler, der på overtagelsestidspunktet ikke er benyttet/indrettet til apoteksdrift.

Primosaldo

Værdien af apotekets indretning ved årets begyndelse omfatter de beløb, der i tidligere år er henført til indretningsudgifter med fradrag af de i tidligere år foretagne afskrivninger. Indretningskontoen kan bestå af flere indretningskonti, der skal afskrives særskilt, hvilket skal fremgå af regnskabet. Primoværdien er lig foregående års ultimoværdi. Ved nyoprettelser udgør indretningsudgifter afholdt forud for apotekets åbning primosaldoen. Ved apoteksovertagelser, hvor den tiltrædende apoteker har betalt den fratrædende apoteker for indretning, skal udgiften hertil opføres under primosaldoen.

Ultimosaldo

Værdien af apotekets indretning ved årets afslutning beregnes ved til værdien ved årets begyndelse at tillægge afholdte indretningsudgifter i årets løb og fradrage årets afskrivninger. Ved apoteksovertagelser, hvor den tiltrædende apoteker har betalt den fratrædende apoteker for indretning, skal overdragelsessummen opføres under ultimosaldoen for den fratrædende apoteker. Indtægten posteres under diverse indtægter (felt 918a).

Afskrivninger

Indretningsudgifter på op til 50.000 kr. afskrives i det år, hvor udgiften er afholdt. Indretningsudgifter på mere end 50.000 kr. afskrives lineært med 10 % pr. år af de oprindeligt afholdte udgifter, dog mindst 50.000 kr. årligt, ind til restsaldoen udgør 50.000 kr. eller derunder, der afskrives det følgende år. Apoteksudsalg knyttet til hhv. et apotek eller en apoteksfilial betragtes som én selvstændig enhed, hvor der kan afskrives særskilt.

Afskrivninger ved indehaverskifte

Ved indehaverskifte afskrives alle endnu ikke afskrevne indretningsudgifter.

Afskrivninger vedr. dosisdispenseringsfunktion

Det bemærkes, at udgifter til indretning i forbindelse med etablering og drift af en maskinel dosisdispenseringsfunktion afskrives med 10 % årligt af indretningsudgiften. Der gælder ikke en minimumsgrænse for afskrivningernes størrelse.

Forrentning

Det beløb, der kan opføres til forrentning, beregnes som gennemsnittet af indretningens bogførte værdi ved årets begyndelse og udgang.

4. Varelager (felt 423-435)

Primosaldo og ultimosaldo

Varelageret ved årets begyndelse og udgang på apoteker, apoteksfilialer og apoteksudsalg - herunder vedrørende dosisdispensering - skal opgøres i overensstemmelse med de bestemmelser, der gælder for apotekernes varelageropgørelse, jf. bekendtgørelse om apotekernes varelageropgørelse.

Varelagerets sammensætning på de 2 seneste opgørelsesdage skal specificeres på:

1. Lægemidler, magistrelle lægemidler, samt alle varer, der er dosisdispenserede.
2. Sygeplejeartikler, forbindsstoffer og andre frihandelsvarer.
3. Andre varer, herunder råvarer og emballage.

Forrentning

Det beløb, der kan opføres til forrentning, beregnes som gennemsnittet af varelagerets værdi ved årets begyndelse og udgang.

Indehaverskifte

Ved indehaverskifte anvendes den i forbindelse med indehaverskiftet foretagne opgørelse af varelagerets værdi som ultimoværdi i regnskabet fra den apoteker, der fratræder, hvilket svarer til primoværdien af varelageret for den apoteker, der tiltræder.

5. Udestående fordringer (felt 501-511)

Der skal ved årets begyndelse og udgang foretages en opgørelse over apotekets udestående fordringer (ekskl. merværdiafgift). For nyetablerede filialer sættes primobeholdningen af udestående fordringer til 0 i etableringsåret. Ligeledes sættes ultimobeholdningen af udestående fordringer for nedlagte filialer til 0 i nedlæggelsesåret.

Forrentning

Det beløb, der kan opføres til forrentning, beregnes som gennemsnittet af apotekets udestående fordringer ved årets begyndelse og udgang forhøjet med 50 %.

6. Varevogne (felt 513-519)

Herunder opføres værdien af apotekets varevogn(e) i de tilfælde, hvor kørselsudgiften for varevognen beregnes ud fra de faktiske driftsudgifter. Hvis apoteket råder over flere varevogne specificeres disse så vidt muligt.

Primosaldo

Værdien ved årets begyndelse er varevognens anskaffelsessum med fradrag af de tidligere år foretagne afskrivninger. Ved nyoprettelse udgør de forud for apotekets åbning anskaffede varevogne primoværdien.

Indehaverskifte

Ved indehaverskifte udgør overdragelsessummen for varevogne ultimoværdien for den apoteker, der fratræder henholdsvis primoværdien for den apoteker, der tiltræder. Tab/gevinst ved overdragelse af varevogne registreres som kasserede varevogne.

Ultimosaldo

Værdien ved årets udgang opgøres ved at fradrage årets afskrivning i værdien ved årets begyndelse. Tab/fortjeneste ud over den afskrevne værdi overføres til driftsregnskabet under "Andre driftsudgifter, diverse udgifter" (felt 918).

Afskrivninger

Afskrivning for varevogne beregnes i anskaffelsesåret med 30 % af anskaffelsessummen. I de følgende år afskrives 30 % årligt af den bogførte værdi ved årets begyndelse (saldoafskrivning).

Afskrivninger ved indehaverskifte

Hvis opgørelsen kun omfatter en del af året og apotekeren afgår i løbet af året, afskrives en forholdsmæssig del. Nyanskaffelser foretaget i det år, hvor apotekeren afgår, afskrives med 30 %. Hvis apotekeren overtager apoteket i løbet af året betragtes overtagne varevogne som nyanskaffede og skal afskrives med 30 % uanset driftsperiodens længde.

Forrentning

Det beløb, der kan opføres til forrentning beregnes som gennemsnittet af varevognens værdi ved årets begyndelse og udgang.

7. Kapital vedrørende lejede lokaler (felt 520-540)

For lejede apotekslokaler opføres forudbetalt husleje og depositum.

Til forrentning kan opføres gennemsnittet af beløbene ved årets begyndelse og udgang.

8. Leverandørkreditter (felt 541)

Størrelsen af apotekets rentefri leverandørkreditter opgøres som 95 % af 2 måneders vareforbrug.

De rentefri leverandørkreditter fradrages i beløbet for apotekets varelager, inden forrentningen af varelageret beregnes, se pkt. 4.

9. Skyldige feriepenge (felt 544-546)

Herunder opføres apotekets skyldige feriepenge ved årets begyndelse og udgang.

Efter oprettelse af Apotekerforeningens Ferielønkasse afvikles apotekets skyldige feriepenge i takt med, at en medarbejder, der er ansat før 1. maj 1993, fratræder. Det beløb, der indbetales til Ferieløn-kassen, opføres i felt 545.

Afvikling af apotekets skyldige feriepenge må *ikke* medregnes i driftsregnskabet lønudgifter.

10. Skyldig overtid (felt 547-548)

Hvis apoteket vælger at medregne skyldig overtid i forbindelse med overarbejde for den enkelte medarbejder under lønudgifter, skal værdien af den skyldige overtid anføres under skyldig overtid.

Skyldig overtid opgøres primo og ultimo i det pågældende regnskabsår.

Hvis der ikke tidligere har været udgiftsført ændringer i skyldig overtid på lønregnskabet, kan primoværdien af skyldig overtid sættes til 0.

III. Beregning og betaling af afgift og tilskud

Afgifter og tilskud i henhold til kapitel 10 i lov om apoteksvirksomhed skal beregnes efter de til enhver tid gældende regler specificeret i bekendtgørelse om beregning og betaling af afgift og tilskud i henhold til lov om apoteksvirksomhed. Beregningerne foretages på baggrund af de endelige regnskabstal for apoteket med tilhørende apoteksfilialer og apoteksudsalg, samt eventuelle supplerende enheder. Der foretages afgiftsberegninger for disse enheder under ét.

1. Sektorafgifter (felt 201-232)

Beregningsgrundlag for sektorafgifter

Beregningsgrundlaget for sektorafgifter er i henhold til § 4 i bekendtgørelsen om tilskud og afgifter:

Bruttoomsætningen, ekskl. omsætning af lægemidler til produktionsdyr
minus dosispakningsgebyrer betalt til andre apoteker
minus salg af dosisdispenserede lægemidler til andre apoteker
minus rabatudgifter
minus tab på udestående fordringer.

Apoteker, der omfattes af § 15, stk. 2 i lov om apoteksvirksomhed, skal ikke opføre noget beregningsgrundlag. Dette gælder uanset, om bevillingerne (ud over moderapoteket) er tilskudsberettigede (supplerende enheder) eller ej (tillægsbevillinger). Beregningsgrundlaget opføres hos den bevillingshavende apoteker (i felt 205a). Derfor skal felt 205a i regnskabet for den ekstra enhed benyttes til at korrigere for det beregningsgrundlag, der opføres i regnskabet for det apotek, der har den oprindelige bevilling, så beregningsgrundlaget efter korrektion (felt 205b) bliver 0 i regnskabet for den ekstra enhed.

Beregningsgrundlaget for sektorafgifter benyttes til beregning af alle sektorafgifter med undtagelse af beregning af, dels afgift vedr. lægemidler til produktionsdyr, dels afgift vedr. frihandelsvarer, jf. nedenstående.

Beregningsgrundlag og afgift vedr. lægemidler til produktionsdyr (felt 205c-w, felt 317a-329 samt felt 340-354)

Beregningsgrundlaget for afgiften vedr. lægemidler til produktionsdyr opdeles i de 5 afgiftskategorier:

- Kritisk vigtige lægemidler til produktionsdyr (felt205i)
- Simple smalspektrede lægemidler til produktionsdyr (felt205l)
- Øvrige antibiotika til produktionsdyr (felt205o)
- Øvrige lægemidler til produktionsdyr (felt205r)
- Vacciner til produktionsdyr (felt205u)

Det er muligt at trække eventuelle tab på udestående fordringer i forbindelse med omsætningen af lægemidler til produktionsdyr fra afgiftsgrundlaget. Tab på udestående fordringer opføres i felterne

205j, 205m, 205p, 205s og 205v. Omsætningen efter korrektion af tab på udestående fordringer opføres i felterne 205k, 205n, 205q, 205t og 205w. Det er omsætningen i felterne efter korrektion for udestående fordringer, der er udgangspunkt for beregning af afgift.

I felterne 340, 343, 346, 349, 352 opføres den beregnede afgift vedr. lægemidler til produktionsdyr opdelt i de 5 afgiftskategorier.

I felterne 341, 344, 347, 350 og 353 opføres den indbetalte afgift vedr. lægemidler til produktionsdyr til Lægemedelstyrelsen opdelt i de 5 afgiftskategorier.

Beregningsgrundlag og afgift vedr. frihandelsvarer (felt 229, felt 229a, felt 229b og felt 215e)

Beregningsgrundlaget for afgiften vedr. frihandelsvarer udgør omsætningen af frihandelsvarer, dvs. omsætningen opført i felt 605.

Beregningsgrundlaget fra supplerende enheder opføres i moderapotekets regnskab via et korrektionsfelt (felt 229a). Regnskabet for den supplerende enhed korrigeres herefter via felt 229a, således at beregningsgrundlaget for den supplerende enhed er 0 i regnskabet for den supplerende enhed.

Omsætningen, der skal beregnes afgift ud fra, dvs. omsætningen af frihandelsvarer efter korrektion for eventuelle supplerende enheder, skal fremgå af felt 229b. Afgiften vedr. frihandelsvarer (felt 215e) beregnes herefter i henhold til satsen, som fremgår af § 8 i bekendtgørelse om beregning og betaling af afgift og tilskud i henhold til lov om apoteksvirksomhed.

Sektorafgifter, afgifter og godtgørelser m.v.

Sektorafgifter er opdelt i følgende grupper:

- Afgifter til Apotekervæsenets Pensionsordning
- Sektorafgifter til Lægemedelstyrelsen.
- Godtgørelser fra Lægemedelstyrelsen

Afgift til Apotekervæsenets Pensionsordning (jf. § 5 og § 6, stk. 2 i bekendtgørelse om Apotekervæsenets Pensionsordning) består af pensionsbidrag og eventuelt af pensionsbidrag til en privat pensionsordning jf. § 10 i bekendtgørelse om apotekeres og apotekerkæders aflæggelse af regnskab. Apotekere udnævnt på grundlag af ledige bevillinger opslået efter den 1. april 1995 kan således ved opgørelse af bidraget til Apotekervæsenets Pensionsordning fradrage bidrag til en privat pensionsordning i medfør af ovennævnte bestemmelse.

Pensionsbidraget til Apotekervæsenets Pensionsordning indbetales til Lægemedelstyrelsen i forbindelse med den månedlige afregning af afgifter og godtgørelser.

Sektorafgifter til Lægemedelstyrelsen består af følgende afgifter:

1. Afgift til godtgørelse for supplerende enhed(-er)
2. Afgift til apoteksfilialgodtgørelse
3. Afgift til apoteksudsalgsgodtgørelse
4. Afgift til ekstraordinære tilskud
5. Administrationsgebyr til staten, herunder receptfremføringsgebyr.
6. Afgift til godtgørelse for udarbejdelse af Schengen-attester
7. Afgift til godtgørelse for ekspedition af dosisdispenserede lægemidler

8. Afgift til godtgørelse for antal ekspederede receptpakninger (afgift vedr. frihandelsvarer) samt afholdte medicinsamtaler
9. Uddannelsesafgift
10. Farmakonomelevafgift
11. Vagtafgift
12. Henstandsordningsafgift (se i øvrigt regnskabsskemaets faneblad K10, hvor disse specificeres).
13. Kvalitetssikringsafgift
14. Compliancesamtaleafgift

Alle de nævnte afgifter undtagen afgiften nævnt i punkt 8 beregnes i henhold til § 4 i bekendtgørelse om beregning og betaling af afgift og tilskud i henhold til lov om apoteksvirksomhed.

Afgiften til godtgørelse for antal ekspederede receptpakninger samt afholdte medicinsamtaler (pkt. 8) beregnes i henhold til § 7 i bekendtgørelse om beregning og betaling af afgift og tilskud i henhold til lov om apoteksvirksomhed.

Afgifterne nævnt i pkt. 1-13 betales af alle apoteker, uanset om disse har supplerende enheder, tillægsbevillinger, apoteksfilialer, apoteksudsalg, modtager ekstraordinært tilskud eller modtager refusion efter Schengen-aftalen eller sælger dosisdispenserede lægemidler m.v. Afgiften til godtgørelse for antal ekspederede receptpakninger samt afholdte medicinsamtaler (pkt.8) betales med udgangspunkt i apotekets omsætning af frihandelsvarer.

Sektorafgifter overføres til faneblad K3 i apoteksregnskabet (felt 317) og indgår i den endelige regulering af afgift/tilskud.

Godtgørelser fra Lægemiddelstyrelsen indeholder følgende:

1. Godtgørelse for supplerende enheder
2. Godtgørelse for apoteksfilialer
3. Godtgørelse for apoteksudsalg
4. Ekstraordinære tilskud
5. Godtgørelse for Schengen-attester
6. Godtgørelse for dosisekspeditionsgebyrer
7. Godtgørelse for antal ekspederede receptpakninger.
8. Godtgørelse for antal afholdte medicinsamtaler
9. Farmakonomelevgodtgørelse
10. Vagtgodtgørelse
11. Henstandsordningsgodtgørelse (se apoteksregnskabet faneblad K10, hvor disse specificeres).
12. Kvalitetssikringsgodtgørelse (Akkreditering)

Godtgørelsesbeløb på årsbasis for supplerende enheder, apoteksfilialer og apoteksudsalg for 2018

Nedenstående godtgørelsesbeløb er alle i henhold til Bekendtgørelse om beregning af afgift og ydelse af tilskud til apotekere m.v.:

Godtgørelsesbeløbet på årsbasis for supplerende enheder udgør for 2018: kr. 353.500.

Godtgørelsesbeløbet på årsbasis for påbudte apoteksfilialer udgør for 2018: kr. 522.889

Godtgørelsesbeløbet på årsbasis for apoteksfilialer under tilskudsnedtrapning udgør for 2018: kr. 353.500.

Godtgørelsesbeløbet på årsbasis for påbudte apoteksudsalg udgør for 2018: kr. 73.204

Godtgørelsesbeløbet på årsbasis for apoteksudsalg under tilskudsnedtrapning udgør for 2018: kr. 49.800.

Ekstraordinære tilskud

Hvad angår godtgørelse i form af ekstraordinære tilskud, opføres de tilskud, der er udbetalt i 2018, uanset hvilket år tilskuddet vedrører.

Godtgørelse for Schengenattester (felt 215b)

Godtgørelse for Schengen-attester opgøres som udstedte attester gange tilskudsbeløbet. Bemærk, at beløbet skal være ekskl. moms i regnskabet.

Godtgørelse for dosisekspeditionsgebyrer (felt 215d)

Godtgørelse for dosisekspeditionsgebyrer opgøres som antal gebyrer gange tilskudsbeløbet. Bemærk, at beløbet skal være ekskl. moms i regnskabet.

Godtgørelse for antal ekspederede receptpakninger (felt 230, felt 230a, felt 230b og felt 215f)

Antal ekspederede receptpakninger skal fremgå af felt 230 og bestå af en summering af felterne 619, 628, 658, 646. Ekspederede receptpakninger til produktionsdyr indgår ikke i opgørelsen, da der ikke ydes godtgørelse hertil.

For supplerende enheder og tillægsbevillinger skal godtgørelsesgrundlaget korrigeres via felt 230a, således at grundlaget er 0 i regnskabet for den supplerende enhed. Godtgørelsesgrundlaget opføres i moderapotekets regnskab via felt 230a.

Antal pakninger, der skal beregnes afgift ud fra, dvs. antal ekspederede pakninger efter korrektion for eventuelle supplerende enheder eller tillægsbevilling skal fremgå af felt 230b.

Godtgørelse for antal ekspederede receptpakninger (felt 215f) beregnes herefter i henhold til satsen, som fremgår af § 23 i bekendtgørelse om beregning og betaling af afgift og tilskud. Godtgørelsen opgøres som antal ekspederede receptpakninger (felt 230b) gange godtgørelsessatsen.

Farmakonomelevgodtgørelse

Godtgørelse for farmakonomelever fremgår i felt 220b og opgøres efter antallet af måneder med farmakonomelever på 1., 2. eller 3. år i henhold til bekendtgørelse om beregning og betaling af afgift og tilskud.

Vagtgørelse

Her opføres tilskud modtaget for apoteker, der varetager vagttjeneste.

Døgnvagtapoteker, der har fået reguleret deres vagtgørelse skal postere reguleringen under andre driftsudgifter, diverse udgifter eller indtægter afhængig af, om det er en udgift eller en indtægt (felt f918 eller f918a).

Henstandsordningsgodtgørelse (kronikerbevilling)

Tilskud til dækning af udgifter i forbindelse med kreditordningen vedrørende kronikerbevillinger opføres i felt 222a i henhold til bekendtgørelse om beregning og betaling af afgift og tilskud. Bemærk, at beløbet skal være ekskl. moms i regnskabet.

Kvalitetssikringsgodtgørelse (akkreditering)

Her opføres tilskud modtaget for kvalitetssikring i henhold til bekendtgørelse om beregning og betaling af afgift og tilskud.

Godtgørelserne posteres i felterne 208b, 210, 212, 214, 215b, 215d, 215f, 220b, 222, 222a, 221c og 232 samt i felterne 314a, 315, 316 og 316a.

Afgifter i alt - Nettoafgift/nettogodtgørelser

Nettoafgift/nettogodtgørelser i faneblad K2 beregnes som summen af afgifterne fratrukket de på skemaet anførte godtgørelser. Det drejer sig bl.a. om godtgørelser til de apoteker, der har supplerende enheder, filialer og apoteksudsalg samt godtgørelser til de apotekere, der har modtaget ekstraordinært tilskud, godtgørelser for Schengenattester, godtgørelse for dosisekspeditionsgebyrer, godtgørelse for antal ekspederede receptpakninger samt godtgørelse for afholdte medicinsamtaler. Ligeledes fratrækkes godtgørelser udbetalt til vagtapoteker, apoteker med farmakonomelever, apoteker med henstandsordninger eller apoteker, der har modtaget godtgørelse for akkreditering.

Afholdte medicinsamtaler skal specificeres i felterne 1060-1065. Bemærk venligst, at de afholdte medicinsamtaler skal opdeles således, at medicinsamtaler afholdt inden for 14 dage skal specificeres i felterne 1060-1062, mens medicinsamtaler, der ikke er afholdt inden for 14 dage, skal specificeres i felterne 1063-1065.

Nettoafgift/nettogodtgørelser overføres til regnskabsskemaets faneblad K1 (felt 110b).

2. Ordinær afgift og ordinært tilskud (felt 306-312)

Beregningsgrundlaget for ordinær afgift/tilskud

Beregningsgrundlaget for ordinær afgift og tilskud fremgår af § 2 i bekendtgørelsen om beregning og betaling af afgift og tilskud i henhold til lov om apoteksvirksomhed.

Beregningsgrundlag for ordinær afgift/tilskud er apotekets omsætning af:

1. Apoteksforbeholdte lægemidler, hvor registerprisen beregnes udelukkende efter § 2, stk. 1, i bekendtgørelse om beregning af forbrugerpriser m.v. på lægemidler
2. Lægeordnede dosisekspeditionsgebyrer.
3. Dosispakningsgebyr for apotekere, der er godkendt til at have dosispakkefunktion

Omsætningen opgøres eksklusiv moms og rabatudgifter ydet i forbindelse med ovennævnte omsætning fratrækkes beregningsgrundlaget.

I regnskabsskemaet består beregningsgrundlaget af følgende poster:

- a. Salg efter recept til enkeltpersoner herunder dyrlægeordinationer af apoteksforbeholdte lægemidler (felt 306).
- b. Salg af apoteksforbeholdte håndkøbslægemidler (f307)
- c. Omsætning af lægeordnede dosisekspeditionsgebyrer (f307a)

Omsætning efter punkt a består af salg efter recept til enkeltpersoner (f620), dyrlægeordinationer af apoteksforbeholdte lægemidler (f647) samt pakningsgebyrer vedr. dosisdispensering for apoteker, der er godkendt til at have pakkefunktion (f609b) fratrukket følgende dosisdispenserede omsætning:

- apoteksforbeholdte håndkøbslægemidler (f1017)
- ikke apoteksforbeholdte håndkøbslægemidler (f1020)
- frihandelsvarer (f1023)
- lægeordnede dosispakningsgebyrer, egne (f1026)
- lægeordnede dosispakningsgebyrer, købte (f1029)
- lægeordnede dosisekspeditionsgebyrer (f1035)

Ovennævnte felt f1026 anvendes kun af apoteker med etableret dosispakkefunktion.

Omsætning af apoteksforbeholdte håndkøbslægemidler (pkt. b) består af apotekets omsætning ved håndkøbssalg af apoteksforbeholdte håndkøbslægemidler (f604) og apoteksforbeholdte håndkøbslægemidler i dosisdispenseringspakninger (f1017).

Omsætningen af lægeordnede dosisekspeditionsgebyrer (pkt. c) består af f1035.

Beregning af afgift/tilskud

Apoteker, hvis omsætning (jf. ovenstående beregningsgrundlag) i et kalenderår overstiger en beløbsgrænse på 36.602.219 kr. betaler til staten en omsætningsafgift på 3,6 % af forskelsbeløbet.

Til apoteker, hvis omsætning (jf. ovenstående beregningsgrundlag) i et kalenderår er mindre end en beløbsgrænse på 36.602.219 kr., udbetaler staten et omsætningstilskud på 3,9 % af forskelsbeløbet. Dog vil apoteker, som er omfattet af muligheden for bortfald af udligningstilskud (jf. bilag 1 i bekendtgørelse om beregning og betaling af afgift og tilskud i henhold til lov om apoteksvirksomhed) få reduceret tilskuddet i henhold til § 3 stk. 4 i bekendtgørelse om beregning og betaling af afgift og tilskud

Supplerende enheder og tillægsbevillinger

Apoteker, der er omfattet af § 15, stk. 2 i lov om apoteksvirksomhed (supplerende enheder og tillægsbevillinger), skal hverken medtage beregningsgrundlag eller beløbsgrænse. Beregningsgrundlaget opføres til gengæld i regnskabet for det bevillingshavende apotek.

Indehaverskifte og nedlæggelse/oprettelse

Ved indehaverskifte eller nedlæggelse/oprettelse i årets løb beregnes ordinære afgifter og tilskud for apoteket for den forløbne periode på baggrund af den beløbsgrænse m.v., der gælder ved indehaverskiftet eller nedlæggelses/oprettelsestidspunkt.

3. Samlet regulering af afgift/tilskud (felt 301-305, 314-323, 317a-329, 340-354 og 334-336)

Fra regnskabsåret 2010 blev reguleringen af afgift/tilskud (herunder sektorafgifter samt godtgørelse for receptpakninger) og afgift vedr. lægemidler til produktionsdyr adskilt. Dette er indført for at synliggøre regnskabsadskillelsen mellem den almindelige apoteksdrift og apotekets salg af lægemidler til produktionsdyr.

Den samlede regulering af ordinær afgift/tilskud, godtgørelse for supplerende enhed, apoteksfilialgodtgørelse, apoteksudsalgsgodtgørelse, godtgørelse vedr. recepter og sektorafgifter skal fremgå af felt 323. Den samlede regulering beregnes ved at trække nettobetalingen til Lægemedelstyrelsen eksklusiv afgift vedr. lægemidler til produktionsdyr (felt 321) fra samlet afgift/tilskud (felt 319). Forskelsbeløbet skal afregnes med Lægemedelstyrelsen, hvis der i årets løb er indbetalt mindre til Lægemedelstyrelsen end den beregnede samlede afgift, eller hvis der fra Lægemedelstyrelsen er udbetalt mere end det beregnede samlede tilskud. Forskelsbeløbet vil blive reguleret af Lægemedelstyrelsen, hvis den indbetalte afgift er større eller det udbetalte tilskud er mindre end den endelige afgift eller tilskud. Efterreguleringer på 500 kr. og derunder indbetales/udbetales ikke.

Reguleringen af afgift vedr. lægemidler til produktionsdyr skal fremgå af felterne 317a-329 og 340-354. Reguleringen beregnes ved at trække indbetalt afgift vedr. lægemidler til produktionsdyr (felterne 328, 341, 344, 347, 350 og 353) fra beregnet afgift vedr. lægemidler til produktionsdyr (felterne 317a, 340, 343, 346, 349 og 352). Forskelsbeløbene i de enkelte grupper skal afregnes med Lægemedelstyrelsen. Efterreguleringer på 500 kr. og derunder indbetales/udbetales ikke.

En tilsvarende regulering foretages for afgift til Apotekervæsenets Pensionsordning. Reguleringen beregnes ved at trække indbetalt bidrag til Apotekervæsenets Pensionsordning (felt 302) og indbetalt bidrag til privat pensionsordning (felt 303) fra beregnet pensionsbidrag (felt 301). Efterreguleringer på 500 kr. og derunder indbetales/udbetales ikke.

Efterreguleringer på 500 kr. og derunder indbetales/udbetales desuden ikke, hvad angår øvrige reguleringer i forbindelse med årsregnskabet fx Schengenattester, astmainhalationsyndelser, tab på henstandsordning, henstandsgodtgørelse og refusion for dosisekspeditionsgebyrer.

Lægemedelstyrelsen udarbejder med udgangspunkt i ovenstående en årsopgørelse, hvoraf reguleringen af de enkelte poster fremgår. Årsopgørelsen sendes til apoteket. Hvis summen af de enkelte poster er på 500 kr. eller derunder indbetales/udbetales beløbet ikke.

Ikrafttrædelse

Denne vejledning erstatter Lægemedelstyrelsens vejledning af 26. januar 2018 til brug ved udarbejdelse af apoteksregnskaber og skal benyttes til udarbejdelse af apoteksregnskaber for 2018.

Lægemedelstyrelsen d. 21. januar 2019.

Bilag 1

Sundhedsfremmende aktiviteter omfattet af særskilt indtægtsregistrering

Målinger

Peak-flow måling
Fedtmåling
BT-måling
Kolesterolmåling
Blodsuktermåling
Urinsuktermåling
Kuliltemåling
Graviditetstest
Nitrattest
Nikkelmåling
Andre målinger

Serviceydelser

Medicinskabseftersyn
Sygehusservice
Medicingennemgang for patienter
Eftersyn af vagtlægetaske
Eftersyn af skibsmedicinkiste
Ikke-lægeordineret dosisdispensering
Andre servicetilbud
Andet

Særlige informationsaktiviteter for apotekskunder og patientforeninger - ud over aktiviteter omfattet af Apotekerlovens § 11, stk. 1, nr. 4.

Rygeafvænning
Slankemøder
Mødregrupper
Patientforeninger
Anden informationsaktivitet

Undervisning m.m.

Generelt om lægemiddelanvendelse
Lægemiddelforbruget
Misbrug
Ernæring
Prævention
Doping/idrætsskader
Sortering af returmedicin
Lægemiddelkomité
Sundhedspersonale
Vejledning i astmainhalation
Andet

Bilag 2

Dette er en kopi af kapitel 6 i vejledning nr. 10356 af 29. december 2014 om reklame mv. for lægemidler.

Det følger af reklamebekendtgørelsens § 22, stk. 1, at der ikke i reklameøjemed eller i øvrigt for at fremme salget af et lægemiddel må gives eller tilbydes sundhedspersoner økonomiske fordele. En rabat vil altid være en økonomisk fordel for rabatmodtageren, og derfor må der som udgangspunkt ikke ydes rabatter til sundhedspersoner.

Forbuddet omfatter imidlertid ikke rabat på et lægemiddel, hvis rabatten er baseret på omkostningslettelser hos leverandøren og er en direkte følge af en indkøbsadfærd udvist af modtageren, der adskiller sig fra leverandørens standardbetingelser. Sådanne rabatter kaldes »omkostningsbegrundede rabatter«, jf. reklamebekendtgørelsens § 36.

Adgangen til at yde omkostningsbegrundede rabatter omfatter alle lægemidler og vedrører alle detailforhandlere af lægemidler, herunder apotekere.

Reglerne om adgangen til at yde omkostningsbegrundede rabatter omfatter alene forholdet mellem leverandør og detailforhandler, hvad enten leverandøren er lægemiddelproducent, importør eller grossist. Rabatter, som udløses i forhold mellem andre virksomheder i distributionskæden, f.eks. mellem producent/importør og grossist, falder uden for regelsættet om omkostningsbegrundede rabatter. Lægemiddelproducenter og -importører, der selv forestår leverancer til detailforhandlerne, er for denne del af deres virksomhed omfattet af det fulde regelsæt om omkostningsbegrundede rabatter.

De omkostningsbegrundede rabatter skal opgøres i forhold til leverandørernes såvel direkte som indirekte omkostninger forbundet med leverancen af lægemidlerne til apoteker eller anden detailforhandler – f.eks. omkostninger til administration, løn, lager, varebiler m.v.

En omkostningsbegrundet rabat kan bl.a. ydes som led i aftaler om færre leverancer og større mængder/ordrer pr. leverance. Leverandøren vil herved opnå en besparelse dels på grund af færre omkostninger til selve udbringningen, dels forholdsmæssigt færre administrationsomkostninger i forbindelse med håndteringen af leverancerne. Accepterer en detailforhandler eksempelvis at gå fra fem ugentlige leverancer til én ugentlig leverance, vil der være grundlag for at yde rabat - såfremt leverandørens standardbetingelser er 5 ugentlige leverancer.

Detailforhandleren kan endvidere udvise fleksibilitet i forhold til leveringstidspunkter. Således kan en apoteker, der eventuelt selv har et lager af lægemidler, acceptere en vis uregelmæssighed i forhold til leverandørens leveringstidspunkter. Leverandøren får på den baggrund mulighed for at tilrettelægge en for leverandøren hensigtsmæssig og omkostningsbesparende levering.

Den indkøbsadfærd – der danner grundlag for udbetalingen af rabat – kan udvises dels af en enkelt detailforhandler dels af flere forhandlere samlet. Således vil en omkostningslettelse hos leverandøren, der eksempelvis har udgangspunkt i et antal apotekeres samlede indkøbsmønster, kunne danne grundlag for at yde rabat.

Der vil ikke kunne ydes rabatter, der alene baserer sig på ændrede forhold hos rabatgiver (f.eks. grossisten). Omkostningsbegrundede rabatter forudsætter som nævnt en særlig rationel indkøbsadfærd hos en detailforhandler og kan ikke begrundes i øvrige generelle rationaliseringer hos rabatgiver – det gælder f.eks. ved ensidig indførelse af ny generel omkostningsbesparende teknologi i grossistledet.

Der er ikke i bekendtgørelsen en pligt for leverandørerne til at yde rabat. En leverandør skal imidlertid anvende samme principper til beregning af rabat til modtagere, der udviser samme indkøbsadfærd, jf. reklamebekendtgørelsens § 36, stk. 2. Det følger heraf, at leverandørerne ved beregningen af rabatter til modtagere, der udviser ens indkøbsadfærd, skal benytte samme principper for opgørelsen af den omkostningsbesparelse, der danner grundlag for en rabat. Modtagere, der udviser samme indkøbsadfærd, vil således have de samme muligheder for opnå ens rabat på lægemidler med samme håndteringsomkostninger.

En rabat ydet under givne leveringsbetingelser ved køb af et konkret varenummer må forudsættes at være tilgængelig ved køb af andre varenumre, der leveres på samme betingelser. Det vil ikke væ-

re muligt, at rabatten varierer fra varenummer til varenummer for lægemidler med samme håndteringsomkostninger ved samme leverance.

En særlig aftale mellem en grossist og en producent om en omkostningsbesparende udnyttelse af lagerfaciliteter hos grossisten vil ikke kunne begrunde, at grossisten yder apotekerne en særlig rabat på produkter fra denne producent. Derimod vil der kunne ydes forskellig rabat på forskellige produkter, hvortil der knytter sig forskellige krav til leveringen, eksempelvis krav om særlige opbevaringsforhold. Såfremt leverandøren yder forskellig rabat på forskellige lægemidler ved samme leverance, skal leverandøren kunne begrunde dette i særlige forskelle på lægemidlerne.

Rabatter, prisnedsættelser og lignende i ét handelsled vil ikke kunne anses som en omkostningsbesparelse i relation til bestemte leverancer i de efterfølgende handelsled. Besparelser på leverandørernes indkøb af lægemidler hos producenterne vil ikke kunne begrunde, at en rabat videregives til detailforhandlerne. Der må således ikke ydes rabatter, der afhænger af leverandørernes indkøbspriiser og avancer, der kan variere mellem de enkelte producenter og produkter.

Rabatter skal stå i forhold til omkostningsbesparelsen, jf. § 36, stk. 2. Rabatten må således ikke overstige den omkostningsbesparelse, som leverandøren har haft på leverancen af lægemidler. Leverandørerne har imidlertid ikke efter bekendtgørelsen pligt til at videregive den fulde omkostningsbesparelse som rabat.

Rabatten skal tilgå den direkte køber af lægemidlet, jf. reklamebekendtgørelsens § 37, 2. pkt., dvs. de apotekere og øvrige detailforhandlere, der gennem rationelle indkøbsvaner har medvirket til, at leverandøren har opnået en omkostningsbesparelse. Rabatterne må ikke videregives til andre.

Frivillige sammenslutninger af apoteker – apotekskæder – vil kunne forhandle aftaler om omkostningsbegrundede rabatter på vegne af apotekerne. Den opnåede rabat skal imidlertid i fuldt omfang straks videregives til apotekerne og må ikke akkumuleres i kæderne, jf. reklamebekendtgørelsens § 43. Apotekskæderne må således ikke beholde en andel af rabatterne, og rabatterne må ikke tage ophold i kæderne, ud over den periode det er nødvendigt ud fra administrative hensyn, eksempelvis i forbindelse med bankoverførelse og udstedelse af faktura eller kreditnota.

Rabatten skal bestå i et nedslag i prisen på de varer, der indgår i den konkrete leverance, der har udløst en rabat, jf. reklamebekendtgørelsens § 37. Det vil ikke være i overensstemmelse med reglerne, at leverandører yder rabat i form af andre økonomiske fordele end en reduktion i prisen på det pågældende varekøb. De omkostningsbegrundede rabatter skal fremgå entydigt af fakturaen eller en kreditnota udstedt umiddelbart efter leveringen, herunder med en angivelse af, hvordan rabatten er fremkommet, og være adskilt fra andre rabatter, f.eks. rabatter på frihandelsvarer på apotekerne.

6.1. Særlige regler om skiltepligt, dokumentation, ledelseserklæring og revision vedrørende rabatter på apoteksforbeholdte lægemidler

Der gælder en række særlige supplerende regler vedrørende ydelse af omkostningsbegrundede rabatter på apoteksforbeholdte lægemidler.

Den der yder omkostningsbegrundet rabat på apoteksforbeholdte lægemidler skal offentliggøre oplysninger om apotekernes adgang til at opnå sådanne rabatter, jf. lægemiddellovens § 71 b, stk. 2 (skiltepligt).

Formålet med skiltepligten er at sikre åbenhed og gennemsigtighed i leverandørernes ydelse af omkostningsbegrundede rabatter på apoteksforbeholdte lægemidler, således at ydelsen af rabatter refererer til et åbent grundlag. Med skiltepligten oplyses apotekerne om, hvilke rabatter der som udgangspunkt er tilgængelige på markedet. Apotekerne får derved grundlag for at vurdere, om der er opnået de mulige rabatter, og om en eventuel rabat er af en størrelse, der ligger udover, hvad der er omkostningsbegrundet.

Over for åbenhed og gennemsigtighed i rabatorningerne står hensynet til de konkurrencemæssige aspekter i sektoren. Skiltepligten vil indebære offentlighed om en af leverandørernes konkurrenceparametre, hvilket kan virke konkurrencebegrænsende. I udformningen af reglerne om skiltepligt

har det derfor været vigtigt at opretholde en balance mellem den fornødne åbenhed i rabatordningerne og opretholdelsen af konkurrencen i sektoren.

Reglerne i reklamebekendtgørelsens § 38 om skiltepligt vedrørende omkostningsbegrundede rabatter fastsætter rammerne for leverandørernes skiltning. Der er ikke fastsat detaljerede regler, der udtømmende definerer indholdet af leverandørernes skiltning. Det er op til de enkelte lægemiddelleverandører selv at definere indholdet af deres skiltning nærmere, idet det grundlæggende er leverandørerne, der er bekendt med, hvilke betingelser og omkostninger, der er knyttet til leveringen af lægemidler.

De opstillede rammer indebærer, at der skal skiltes med de standardleveringsbetingelser, der ligger til grund for den almindelige prissætning, hvor leverandøren ikke yder rabat. Der vil i den forbindelse skulle oplyses om de grundlæggende omstændigheder, der knytter sig til leveringen af de apoteksforbeholdte lægemidler. Det gælder eksempelvis oplysninger om hvor ofte lægemidlerne leveres, hvilke mængde/kvantum der skal knyttes til leverancen og om der stilles krav om levering på særlige tidspunkter.

Der skal derudover oplyses og skiltes med de typer af afvigelser i forhold til standardbetingelserne, der kan udløse rabat. Afvigelser kan bl.a. bestå i en reduktion i leveringshyppigheden, leverancer af større mængde/kvantum eller ved udvisning af fleksibilitet i leveringstidspunktet.

Der skal i tilknytning til de angivne typer af afvigelse oplyses om rabatternes størrelsesorden ved de anførte afvigelser. Der skal oplyses om det maksimale rabatniveau for hver af de enkelte typer af afvigelser, ligesom der kan oplyses om rabatniveauet ved en kombination af flere typer afvigelser fra standardleveringsbetingelserne. Rabatten ved de forskellige typer af afvigelse angives som et fast beløb eller procentsats eller inden for et interval. Intervallet for den angivne rabat er ikke udtryk for, at leverandørerne er forpligtet til at yde apotekerne en rabat som angivet i intervallet. .

Oplysningerne skal offentliggøres tydeligt og let tilgængeligt på leverandørens hjemmeside på internettet, jf. reklamebekendtgørelsens § 38, stk. 1.

Det bemærkes, at apotekerne på deres side ikke må anmode om eller modtage andre rabatter, end dem leverandøren lovligt kan give, jf. lægemiddellovens § 71 b, stk. 4.

Der er knyttet særlige krav til udarbejdelsen og opbevaring af dokumentation for ydede og modtagne omkostningsbegrundede rabatter, samt leverandørens omkostningsbesparelser ved levering af apoteksforbeholdte lægemidler til apoteker. Såvel rabatgiver som apotek skal i 3 år opbevare dokumentation for de ydede og modtagne rabatter, jf. reklamebekendtgørelsens §§ 39 og 40. Dokumentation i form af fakturaer, kreditnotaer og andet bilagsmateriale skal på forlangende stilles til rådighed for Sundhedsstyrelsen, der også kan påbyde en rabatgiver at dokumentere, at en rabat er ydet i overensstemmelse med reglerne, jf. lægemiddellovens § 71 b, stk. 5 og 6. Kreditnotaer som vedrører omkostningsbegrundede rabatter må ikke udstedes senere end 30 dage efter leverancen har fundet sted. Det skal klart fremgå, hvilke leverancer kreditnotaen relaterer sig til. Lægemiddelleverandørerne skal sikre sig, at dokumentation efter reklamebekendtgørelsens § 39 opbevares således, at der for hvert enkelt apoteks leverancer kan etableres en entydig sammenhæng mellem oplysninger om adgangen til rabat (skiltningen) og faktura/kreditnota, herunder oplysninger om hvordan rabatten er sammensat og beregnet.

Derudover skal lægemiddelleverandører udarbejde særlige ledelseserklæringer for så vidt angår ydelse af omkostningsbegrundede rabatter på apoteksforbeholdte lægemidler. I ledelseserklæringen skal det fremgå, at rabatterne er ydet i overensstemmelse med de af leverandøren udarbejdede og offentliggjorte oplysninger om adgangen til at opnå omkostningsbegrundede rabatter, jf. skiltepligten, og at rabatterne i øvrigt er ydet i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelsen, jf. reklamebekendtgørelsens § 41. Tilsvarende regler om ledelseserklæring vedrørende modtagne rabatter gælder for apotekere og apotekskæder jf. bekendtgørelse om apotekeres og apotekskæders aflægelse af regnskab.

Leverandørens ydelse af omkostningsbegrundede rabatter på apoteksforbeholdte lægemidler skal undergives revision i form af en behandling af en statsautoriseret eller registreret revisor, jf. reklamebekendtgørelsens § 42. I revisionsbehandlingen indgår en prøvelse af om den opbevarede dokumentation vedrørende omkostningsbegrundede rabatter opfylder bekendtgørelsens betingelser. Revisionens behandling omfatter endvidere en prøvelse af, om rabatterne er ydet i overensstemmelse med de af leverandøren udarbejdede og offentliggjorte oplysninger om adgangen til at opnå omkostningsbegrundede rabatter, jf. skiltepligten, og om de omkostningsbegrundede rabatterne i øvrigt er ydet i overensstemmelse med reglerne i reklamebekendtgørelsen. Det nærmere indhold af revisionens arbejde fremgår af en revisionsinstruks som udarbejdes af Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse i samarbejde med Foreningen af Statsautoriserede Revisorer og Foreningen af Registrerede Revisorer. Revisionserklæringen affattes efter den i bilag 1 til reklamebekendtgørelsen viste skabelon for revisionserklæring vedrørende lægemiddelleverandørers ydelse af omkostningsbegrundede rabatter.

Tilsvarende regler om revision vedrørende modtagne rabatter gælder for apotekere og apotekskæder jf. bekendtgørelse om apotekeres og apotekskæders aflæggelse af regnskab.

6.2 Priskreditering og returnering af lægemidler fra apotek til engrosforhandler

Uanset reklamebekendtgørelsens § 22, stk. 1, er priskreditering tilladt. Ved priskreditering forstås, at en virksomhed, der har en tilladelse efter lægemiddellovens § 39, stk. 1, kompenserer et apotek for det fald i et lagerført lægemiddels værdi, som indtræffer, hvis den til Sundhedsstyrelsen anmeldte apoteksindkøbspris bliver sat ned, jf. reklamebekendtgørelsens § 31, stk. 1.

En virksomhed må dog højst kreditere et apotek for 30 pakninger af et lægemiddel i en given pakningsstørrelse, lægemiddelform og styrke (dvs. pr. varenummer) pr. 14 dages prisperiode, jf. reklamebekendtgørelsens § 31, stk. 2.

Et apotek må højst returnere 30 pakninger af et lægemiddel i en given pakningsstørrelse, lægemiddelform og styrke (dvs. pr. varenummer) pr. 14 dages prisperiode til engrosforhandleren, jf. reklamebekendtgørelsens § 32, stk. 1. Bestemmelsen i stk. 1 gælder dog ikke, hvis 1) lægemidlet er blevet tilbagekaldt af den virksomhed, der bringer det på markedet, eller 2) markedsføringstilladelsen er blevet suspenderet eller tilbagekaldt af Sundhedsstyrelsen eller Europa-Kommissionen, jf. reklamebekendtgørelsens § 32, stk. 3.

Apoteket må kun returnere indkøbte og leverede lægemiddelpakninger til den engrosforhandler, der har leveret pakningerne til apoteket, jf. reklamebekendtgørelsens § 32, stk. 2.

6.2. Bonus m.m. til lægemiddelbrugere

Der må ikke i forbindelse med handel med apoteksforbeholdte lægemidler udbetales bonus eller ydes andre økonomiske fordele til brugerne af lægemidlerne, jf. lægemiddellovens § 71 a, 1. pkt. Brugere kan fx være de enkelte medicinbrugere eller sammenslutninger af medicinbrugere, fx en patientforening.

Der gælder dog den særlige undtagelse, at det er tilladt at udbetale bonus til sygehusejeren i forbindelse med salg af lægemidler til et sygehus, jf. lægemiddellovens § 71 a, 2. pkt.

Bilag 3

Dette er en kopi af kapitel 5.6 - 5.9 vedr. økonomiske fordele for sundhedspersoner, repræsentation og sponsorering m.m. samt underholdning i vejledning nr. 10356 af 29. december 2014 om reklame mv. for lægemidler.

5.6. Økonomiske fordele for sundhedspersoner

Ifølge reklamebekendtgørelsens § 22, stk. 1, må der ikke i reklameøjemed eller i øvrigt for at fremme salget af et lægemiddel gives eller tilbydes sundhedspersoner økonomiske fordele, jf. dog stk. 2, § 24, § 26, § 29, § 31, § 36 og § 37.

Forbuddet i § 22, stk. 1, omfatter ikke gaver af ubetydelig værdi, når gaven kan anvendes i modtagerens erhverv, jf. reklamebekendtgørelsens § 22, stk. 2.

Lægemiddelvirksomheder vil som konsekvens heraf lovligt kunne give en gave i form af naturalier af ubetydelig værdi til en sundhedsperson, hvis gaven kan anvendes i den pågældende sundhedspersons erhverv. Begge betingelser skal være opfyldt for, at det er tilladt at give eller tilbyde en gave.

Der er ikke fastsat en maksimumsgrænse i reklamebekendtgørelsen for værdien af sådanne gaver, men hvis den samlede værdi fra en giver til den enkelte sundhedsperson ikke overstiger 300 kr. i et kalenderår, vil gaven/gaverne kunne ydes lovligt.

Værdien bedømmes ikke ud fra, hvad giveren - som måske pga. store indkøb kan opnå betydelige rabatter - har betalt for gaven, men ud fra hvad modtageren skulle have givet for en tilsvarende vare, hvis vedkommende skulle have anskaffet den på normal vis. Det er således værdien i handel og Wandel, der lægges til grund for vurderingen af gavens værdi.

Som eksempler på gaver, der »kan anvendes i modtagerens erhverv«, kan nævnes lægetermometre, kuglepenne, musemåtter, kalendere eller skriveunderlag, mens fx kunst, arkitekttegnede lamper eller radioer – selvom de selvfølgelig kan placeres i sundhedspersonens praksis – ikke kan siges at være omfattet undtagelsesbestemmelsen i § 22, stk. 2. Undtagelsesbestemmelsen omfatter heller ikke gaver som vin, chokolade eller blomster til en sundhedsperson, fx til en mærkedag. Undtagelsesbestemmelsen omfatter gaver, der kan indgå som et naturligt led i sundhedspersonens virksomhed.

En gave, der i væsentlig grad er finansieret af en lægemiddelvirksomhed, vil som udgangspunkt være omfattet af reklamebekendtgørelsens § 22, selvom den umiddelbart gives af en tredjemand, hvis det må stå klart for modtageren, at virksomhedens medvirken er en afgørende og nødvendig forudsætning for, at gaveoverdragelsen kan realiseres.

Reklamebekendtgørelsens § 22 omfatter også »imagegaver« fra lægemiddelvirksomheder til sundhedspersoner. Det er således uden betydning, om gaven er direkte tilknyttet markedsføringen af et bestemt lægemiddel, da virksomhedens interesse i at yde sådanne økonomiske fordele, må antages at være begrundet i et ønske om både at markedsføre virksomheden og dens produkter. Dermed må imagegaver også anses for at være givet i reklameøjemed.

Forbuddet i reklamebekendtgørelsens § 22, stk. 1, omfatter bl.a. gaver i form af pengebeløb (pengegaver) til en sundhedsperson eller en privat sammenslutning bestående af sundhedspersoner, herunder faglige selskaber. Denne type gaver er ikke omfattet af undtagelsen i § 22, stk. 2. Der gælder dog særregler om betaling af de direkte udgifter til repræsentation i forbindelse med reklame for samt faglig information om lægemidler og betaling af de direkte udgifter til fagligt relevante kurser, konferencer, efteruddannelse o.l. i reklamebekendtgørelsens § 26, jf. punkt 5.7 nedenfor.

Reglerne om, hvilke gaver og andre økonomiske fordele, der må ydes til sundhedspersoner, modsvares af et forbud mod at sundhedspersoner anmoder om eller modtager ydelser, der er i strid med reklamebekendtgørelsens § 22, stk. 1, § 23 og § 24, jf. reklamebekendtgørelsens § 25.

5.6.1. Konkurrencer

Ifølge reklamebekendtgørelsens § 23 må der ikke i reklameøjemed eller i øvrigt for at fremme salget af et lægemiddel afholdes konkurrencer for og udloddes præmier til sundhedspersoner.

Forbuddet i reklamebekendtgørelsens § 23 mod at afholde konkurrencer for og udlodde præmier til sundhedspersoner er absolut. Såvel konkurrencens karakter som præmiens værdi er uden betyd-

ning. Det er uden betydning for vurderingen, om en konkurrence afholdt af en lægemiddelvirksomhed sker i direkte tilknytning til markedsføring af et bestemt lægemiddel. En konkurrence, der afholdes over for sundhedspersoner, som et led i en virksomheds »imagepleje« må antages at være begrundet i et ønske om både at markedsføre virksomheden og dens produkter. Dermed må konkurrencen også anses for at være afholdt i reklameøjemed i strid med bestemmelsen.

5.6.2. Betaling for faglige ydelser

Forbuddet i § 22, stk. 1, mod at give økonomiske fordele til sundhedspersoner omfatter ikke betaling for ydelser fra en sundhedsperson eller et apotek, hvis betalingen står i et rimeligt forhold til ydelsen, jf. reklamebekendtgørelsens § 24, stk. 1. Såvel yder som modtager af betalingen skal efter påbud stille oplysning om grundlaget for beløbets fastsættelse til rådighed for Sundhedsstyrelsen, jf. reklamebekendtgørelsens § 24, stk. 1. Betaling må kun ydes i form af direkte betaling. Det må ikke ske ved modregning, overdragelse af naturalier eller anden indirekte måde, jf. reklamebekendtgørelsens § 24, stk. 2.

En sundhedsperson kan dermed modtage betaling for en ydelse til en lægemiddelvirksomhed, hvis ydelsen er et naturligt led i en normal, gensidigt bebyrdende aftale mellem sundhedspersonen og virksomheden, og hvis ydelse og modydelse står i rimeligt forhold til hinanden. Det kan fx være betaling for en læges faglige bistand til udførelse af et klinisk forsøg eller til udarbejdelse af informationsmateriale om lægemidler. Det kan eksempelvis også være vederlag til en sundhedsperson, som deltager i et advisory board, eller vederlag til en sundhedsperson, der skal være foredragsholder til et fagligt arrangement. Det beror på en konkret vurdering af den aftalte ydelses indhold, varighed og omfang, om betalingen står i rimeligt forhold til ydelsen.

Læger, tandlæger og apoteker skal ansøge om tilladelse til eller anmelde deres tilknytning til en lægemiddelvirksomhed til Sundhedsstyrelsen, når de modtager betaling for en faglig ydelse efter § 24, stk. 1, efter reglerne i sundhedslovens § 202a, og bekendtgørelse nr. 1154 af 22. oktober 2014 om sundhedspersoners tilknytning til lægemiddel- og medicovirksomheder og specialforretninger med medicinsk udstyr. Dyrslæger skal være opmærksomme på reglerne i dyrlægelovens § 8a.

5.6.3. Betaling for reklameplads

En lægemiddelvirksomhed kan betale for at få reklameplads stillet til rådighed af et apotek. Det kan fx være betaling af leje af vinduesplads til reklame for et lægemiddel på apotek, reklame på en monitor på apoteket, annonce i apoteksaviser o.l. Betaling for at få stillet reklameplads til rådighed af et apotek må ikke overstige markedsprisen for tilsvarende reklameplads, og betalingen må ikke være afhængig af apotekets omsætning af lægemidlet, jf. reklamebekendtgørelsens § 24, stk. 4. Betaling må kun ydes i form af direkte betaling, ikke ved modregning, overdragelse af naturalier eller anden indirekte måde, jf. reklamebekendtgørelsens § 24, stk. 2. Disse regler gælder også ved betaling for at få reklameplads stillet til rådighed af en forretning, der sælger ikkeapoteksforbeholdte håndkøbslægemidler eller lægemidler til produktionsdyr, jf. reklamebekendtgørelsens § 34.

5.7. Repræsentation og sponsorering m.m.

Det i punkt 5.6 omtalte forbud i § 22, stk. 1, mod at give eller tilbyde økonomiske fordele til sundhedspersoner modificeres af udtrykkelige undtagelser med hensyn til sponsorering og repræsentation i reklamebekendtgørelsens § 26.

Det fremgår af reklamebekendtgørelsens § 26, stk. 1, at det er tilladt at give eller tilbyde en sundhedsperson følgende økonomiske fordele:

- 1) Repræsentation i form af betaling af de direkte udgifter til bispisning, rejse, ophold o.l. i forbindelse med reklame for samt faglig information om lægemidler og anden faglig relevant information, og
- 2) Faglig information og uddannelse, i form af betaling af de direkte udgifter til fagligt relevante kurser, konferencer, efteruddannelse o.l., som sundhedspersoner deltager i eller afholder. I disse

aktiviteter skal indgå lægemiddelinformation eller anden faglig information, der er faglig relevant for deltagerne.

Bestemmelsen i § 26, stk. 1, nr. 1, giver sundhedspersoner mulighed for at få sponsoreret direkte udgifter til bespisning, rejse, ophold o.l. i forbindelse med reklame for og faglig information om lægemidler. Det omfatter også repræsentation i forbindelse med deltagelse i kurser og andre aktiviteter af lægemiddelfaglig og apoteksfaglig karakter.

Bestemmelsen i § 26, stk. 1, nr. 2, giver sundhedspersoner mulighed for at få sponsoreret direkte udgifter til kurser og andre faglige aktiviteter. Det kan fx være honorar til en ekstern foredragsholder, udgifter til kursusgebyr eller udgifter til indkøb af kursusmateriale.

5.7.1. Niveau og omfang

De ydelser, der er nævnt i reklamebekendtgørelsens § 26, stk. 1, nr. 1, skal holdes på et rimeligt niveau og være nøje begrænset til hovedformålet med den reklamemæssige eller faglige aktivitet, jf. reklamebekendtgørelsens § 26, stk. 2. Det indebærer, at fx et fagligt heldagsseminar, der afholdes fra kl. 9-17, kan inkludere morgenmad ved ankomsten, frokost og eventuelt en let middag som afslutning på seminaret. Repræsentationen må kun omfatte sundhedspersoner, jf. reklamebekendtgørelsens § 26, stk. 2. En sundhedspersons ægtefælle eller samlever kan deltage i en rejse i forbindelse med et arrangement, der afholdes af en lægemiddelvirksomhed, såfremt ægtefællen eller samleveren afholder alle sine udgifter i forbindelse med deltagelsen. Den, der afholder udgifter for en sundhedsperson i henhold til § 26, stk. 1, nr. 1, skal efter påbud fra Sundhedsstyrelsen stille oplysninger om grundlaget for udgifternes afholdelse til rådighed for styrelsen, jf. reklamebekendtgørelsens § 26, stk. 2.

Den, der afholder udgifter i henhold til reklamebekendtgørelsens § 26, stk. 1, nr. 2, skal efter påbud fra Sundhedsstyrelsen også stille oplysninger om grundlaget for udgifternes afholdelse til rådighed for Sundhedsstyrelsen, jf. reklamebekendtgørelsens § 26, stk. 3.

5.7.2. Arrangementer i udlandet

Ved reklamemæssige eller faglige aktiviteter afholdt i udlandet må der kun ydes betaling til de i § 26, stk. 1 nævnte ydelser, hvis afholdelse i udlandet er begrundet i væsentlige indholdsmæssige, praktiske eller økonomiske omstændigheder, jf. reklamebekendtgørelsens § 26, stk. 4.

Det kan fx være tilfældet, hvis det er væsentligt billigere at sende en gruppe sundhedspersoner til et arrangement i udlandet end at stable et tilsvarende arrangement på benene her i landet.

De væsentlige omstændigheder, der begrunder afholdelse af et arrangement i udlandet, skal efter påbud dokumenteres over for Sundhedsstyrelsen, jf. reklamebekendtgørelsens § 26, stk. 4.

5.7.3. Anmeldelse til Sundhedsstyrelsen

Sundhedspersoner skal foretage anmeldelse til Sundhedsstyrelsen, når de får betalt de i § 26, stk. 1, nævnte udgifter i forbindelse med deltagelse i faglige aktiviteter i udlandet. Anmeldelsen skal foretages digitalt ved brug af et skema, der ligger på Sundhedsstyrelsens hjemmeside, jf. reklamebekendtgørelsens § 27, stk. 1.

Anmeldelsen skal indeholde følgende oplysninger: 1) identifikation af sundhedspersonen, 2) identifikation af virksomheden, der har afholdt udgifter i medfør af § 26, stk. 1, 3) identifikation af arrangøren af den faglige aktivitet, hvis det ikke er den samme som den virksomhed, der har afholdt udgifterne i medfør af § 26, stk. 1, 4) information om den faglige aktivitet og 5) dato for afslutning af aktiviteten, jf. reklamebekendtgørelsens § 27, stk. 2.

De i § 27, stk. 2, nævnte oplysninger offentliggøres på Sundhedsstyrelsens hjemmeside, og de slettes fra hjemmesiden 2 år efter, at aktiviteten er afsluttet, jf. reklamebekendtgørelsens § 27, stk. 3.

Lægemiddelvirksomheder skal ved afgivelse af tilsagn til en sundhedsperson om at afholde udgifter i medfør af § 26, stk. 1, til dennes deltagelse i faglige aktiviteter i udlandet, informere personen om reglerne i reklamebekendtgørelsens § 27 og sundhedslovens §§ 202b og 202c, herunder om personens pligt til at foretage anmeldelse til Sundhedsstyrelsen og om Sundhedsstyrelsens offentliggørelse af oplysningerne om tilknytningen, jf. reklamebekendtgørelsens § 28. Denne information kan gives mundtligt eller skriftligt.

Tilsvarende gælder for de personer, der er omfattet af reklamebekendtgørelsens §§ 34 og 35, hvis de får betalt de i § 26, stk. 1, nævnte udgifter i forbindelse med deltagelse i faglige aktiviteter i udlandet.

5.8 Borgermøder

Det er tilladt for lægemiddelvirksomheder at sponsorere møder med faglig information om lægemidler, som sundhedspersoner og apoteker afholder over for offentligheden, jf. reklamebekendtgørelsens § 29, stk. 1. Denne type arrangementer kan også indeholde information om sundhed og sygdomme.

Det beløb, der ydes som sponsorering, må ikke overstige de direkte udgifter til afholdelse af den pågældende aktivitet, jf. reklamebekendtgørelsens § 29, stk. 2.

Hvis en apoteker fx i egne lokaler afholder et fagligt informationsmøde, må han eller hun ikke få sponsoreret honorar til sig selv eller lokaleleje. Honorar til en ekstern foredragsholder, omkostninger til annoncering om mødet, omkostninger til trykning af informationsmateriale til deltagerne og omkostninger til evt. ekstra rengøring af lokalerne vil derimod lovligt kunne sponsoreres.

Repræsentanter for den sponsorerende virksomhed må ikke medvirke aktivt ved afholdelsen af arrangementet, jf. reklamebekendtgørelsens § 29, stk. 2. Hvis en apoteker eksempelvis afholder et informationsmøde om medicinsk behandling af diabetes, og en virksomhed, der har lægemidler til behandling af diabetes i sit sortiment, sponsorerer arrangementet, vil det således ikke være tilladt for en repræsentant for virksomheden at fortælle om virksomhedens produkter, diabetes, behandling af diabetes eller på anden måde medvirke aktivt ved afholdelse af arrangementet.

På tilsvarende måde kan lægemiddelvirksomheder sponsorere borgermøder med faglig information om lægemidler, som afholdes af indehavere af forretninger, der er godkendt til at forhandle ikke-apoteksforbeholdte håndkøbslægemidler eller lægemidler til produktionsdyr, når møderne vedrører sådanne lægemidler, jf. reklamebekendtgørelsens § 34.

5.9. Underholdning

Lægemiddelvirksomheder må ikke betale for sundhedspersoners deltagelse i rent sociale eller kulturelle arrangementer, jf. reklamebekendtgørelsens § 30, stk. 1. Dette forbud skal fortolkes bredt og omfatter fx betaling for billetter til teaterbesøg, museer eller fodboldkampe. Forbuddet gælder uanset betalingens størrelse.

Lægemiddelvirksomheder må heller ikke arrangere underholdning i forbindelse med faglige aktiviteter, der er omfattet af § 26, stk. 1, nr. 2, jf. reklamebekendtgørelsens § 30, stk. 2.